

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Ιουλίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3961

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 77649

Τροποποίηση των αποφάσεων ίδρυσης και έγκρισης κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(Συνεδρίασή υπ' αρ. 3146/29-5-2024)

Έχοντας υπόψη:

- Τον ν. 3341/1925 «Περί ιδρύσεως Πανεπιστημίου εν Θεσσαλονίκη» (Α' 154), με τον οποίο ιδρύθηκε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως «Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης», όπως μετονομάστηκε σε «Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» με το άρθρο 7 του ν. 3108/1954 (Α' 314).
- Το π.δ. 98/2013 «Κατάργηση του Γενικού Τμήματος, μεταφορά έδρας τμήματος και ίδρυση-συγκρότηση, μετονομασία και ανασυγκρότηση Σχολών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» (Α' 134, διόρθωση σφάλματος Α' 140).
- Το π.δ. 74/2017 «Μετονομασία της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Α' 106).
- Την υπ' αρ. 169775/Ζ1/15-12-2020 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Μετονομασία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β' 5710).
- Την υπό στοιχεία 131993/Ζ1/16-11-2023 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Μετονομασία της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β' 6652).
- Τα άρθρα 75-83 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση

στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

7. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

8. Τα άρθρα 16 παρ. 4, 79-89 και 455 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141).

9. Τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189).

10. Την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466).

11. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 (αρ. εισ. πρωτ. Α.Π.Θ. 19461/2-11-2022) εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

12. Τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 4084/2023)

13. Την υπ' αρ. 26770/24-11-2023 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1287) διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, περί συγκρότησης του Συμβουλίου Διοίκησης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

14. Την υπ' αρ. 43153/8-2-2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 100) διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, περί εκλογής του Χαράλαμπου Φειδά του Νικολάου, Καθηγητή πρώτης βαθμίδας του Τμήματος Γεωλογίας της Σχολής Θετικών Επιστημών, ως Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

15. Την υπ' αρ. 45454/19-2-2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 150) διαπιστωτική πράξη του Προέδρου του Συμβουλίου Διοίκησης και Πρύτανη του Α.Π.Θ., περί ορισμού τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, βάσει της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4957/2022.

16. Την υπ' αρ. 47286/27-2-2024 απόφαση του Πρύτανη του Α.Π.Θ. (Β' 1373), περί καθορισμού των τομέων ευθύνης των Αντιπρυτάνεων και των αρμοδιοτήτων που τους μεταβιβάζονται, βάσει του ν. 4957/2022 (παρ. 3 του άρθρου 12) και καθορισμού της σειράς αναπλήρωσης του Πρύτανη, από τους Αντιπρυτάνεις, όταν απουσιάζει ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του, βάσει του ν. 4957/2022 (παρ. 2 του άρθρου 15).

17. Την υπ' αρ. 24610/16-11-2023 (ΑΔΑ: 6ΠΜΚ46Ψ8ΧΒ-Χ0Κ) διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και τις με αριθμό: α) 41092/29-1-2024 (ΑΔΑ:9ΡΟ146Ψ8ΧΒ-2Δ3), β) 47275/26-2-2024 (ΑΔΑ:9ΨΒΤ46Ψ8ΧΒ-08Ψ) και γ) 68373/24-5-2024 (ΑΔΑ:ΨΑΧΚ46Ψ8ΧΒ-048) διαπιστωτικές πράξεις του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024.

18. Την υπ' αρ. 22476/9-11-2022 (ΑΔΑ: 6ΣΡ046Ψ8ΧΒ-22Σ) απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τις με αριθμό α) 50006/7-3-2024 (ΑΔΑ: ΨΡΘΡ46Ψ8ΧΒ-ΞΞΔ) και β) 58667/15-4-2024 (ΑΔΑ: 9Ι6546Ψ8ΧΒ-Ε4Χ) αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.

19. Την υπ' αρ. 30615/19-7-2018 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 3650), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13844/19-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2125) σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

20. Την υπ' αρ. 26656/20-5-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2109), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13844/19-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2125) σχετικά με την έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

21. Την εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας (συνεδρίαση με αριθμό 510/7-12-2023) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)», με συνημμένα σε αυτή τη μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας και τον αναλυτικό προϋπολογισμό, τα οποία αποτελούν διακριτά Παραρτήματα της παρούσας απόφασης και εξαιρούνται της δημοσίευσης τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

22. Την υπ' αρ. 68356/24-5-2024 θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (συνεδρίαση με αριθμό 41/23-4-2024) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)».

23. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Α. Την τροποποίηση από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 της υπ' αρ. 30615/19-7-2018 (Β' 3650) απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13844/19-5-2020 (Β' 2125) απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 όπως ισχύουν, ως εξής:

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και εξακολουθεί να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του ν. 4957/2022.

Άρθρο 2

Γνωστικό Αντικείμενο-Σκοπός

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και λειτουργεί Π.Μ.Σ. με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)».

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι ο επιστημονικός κλάδος της Ιστορίας με τις τρεις ειδικεύσεις του, ήτοι: α) την Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία (Ancient and Roman History), β) τη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία (Byzantine and Medieval History) και γ) τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία (Modern and Contemporary History).

Σκοπός του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι:

(α) να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του εξειδικευμένη επαγγελματική ερευνητική κατάρτιση σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του κλάδου της Ιστορίας,

(β) να τους/τις εξοικειώνει με νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και τα σύγχρονα εργαλεία που εφαρμόζονται στην ιστορική έρευνα και

(γ) να τους διδάσκει τη μέθοδο της διεπιστημονικής προσέγγισης των ιστορικών προβλημάτων.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολουθήσουν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής:

(α) εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της επιστήμης της Ιστορίας, τα νεότερα πορίσματα της έρευνας καθώς

και με τον τρόπο της επικοινωνίας της με τις συναφείς ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες,

(β) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» στις εξής ειδικεύσεις:

- α) Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία,
- β) Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία και
- γ) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία.

Άρθρο 4

Χρονική Διάρκεια Σπουδών - Λειτουργία του Π.Μ.Σ.

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται στα τέσσερα (4) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Η φοίτηση στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωτική.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει έως και το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029, με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησης του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 5

Κατηγορίες Πτυχιούχων/Διπλωματούχων

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής.
2. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.)

Άρθρο 6

Αριθμός και Κριτήρια Επιλογής Εισακτέων

1. Αριθμός εισακτέων και διαδικασία αίτησης

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, δέκα (10) ανά ειδικεύση σπουδών, και κατά κατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδικεύση σπουδών. Σε περίπτωση που αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδικεύση.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος το μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο μέγιστος και κατώτατος αριθμός των εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, η ύλη και η ενδεικτική βιβλιογραφία των εξεταστέων μαθημάτων στις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., όπου προβλέπονται εξετάσεις, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης.

Ως απαραίτητη προϋπόθεση γλωσσομάθειας, ορίζεται η πιστοποιημένη γνώση επιπέδου C1 μιας ξένης γλώσσας (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική). Οι αλλοδαποί/ες υποψήφιοι/ιες, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον B2.

Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται σε έντυπη μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος στο διάστημα 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδικεύση του Π.Μ.Σ. την οποία ο/η υποψήφιος/α επιθυμεί να παρακολουθήσει. Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται, πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση του βαθμού γνώσης ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

2. Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνουν:

- (α) Βαθμό Πτυχίου/Διπλώματος, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας [σαράντα τοις εκατό (40%)].
- (β) Στοιχεία φακέλου: Αναλυτική βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα μεγάλης βαρύτητας σε ECTS και συνάφειας με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και της επιλεγείσας ειδικεύσης [δέκα τοις εκατό (10%)], επιπλέον γλώσσες [πέντε τοις εκατό (5%)], δημοσιεύσεις/ερευνητική προϋπηρεσία [πέντε τοις εκατό (5%)].

(γ) Συνέντευξη και επιτυχή προφορική εξέταση στα γνωστικά αντικείμενα της κάθε ειδικεύσης (≥6/10) από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος. Ο βαθμός της συνέντευξης-εξέτασης προσμετρείται κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας και κατά σαράντα τοις εκατό (40%) για την ειδικεύση της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας. Η βαθμολογία της προφορικής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς. Η διαφορά της μοριοδότησης στην τρίτη ειδικεύση προκύπτει από την απουσία πρόσθετης γραπτής εξέτασης, καθώς θεωρήθηκε επαρκής η εξέταση -και με τη χρήση και αξιοποίηση πηγών- στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει η ειδικεύση αυτή.

(δ) Επιτυχή γραπτή εξέταση (≥6/10) στη μετάφραση και τον ιστορικό σχολιασμό γραπτών πηγών, συναφών με τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας, καθώς και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος είκoσι πέντε τοις εκατό (25%). Η βαθμολογία της γραπτής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς. Αναβαθμολόγηση των γραπτών γίνεται, εφόσον προκύψει διαφορά τριών και άνω βαθμών μεταξύ δύο βαθμολογητών.

Άρθρο 7

Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους/ες

τους/τις υποψηφίους/ες και, ύστερα από σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους/ες δεν πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια που έχουν καθοριστεί από το Τμήμα.

Εν συνεχεία καλεί σε γραπτή εξέταση ή/και σε συνέντευξη και προφορική εξέταση, ανάλογα με την ειδικευση, τους/τις προκρινόμενους/ες υποψηφίους/ες που έχουν συγκεντρώσει τα προαπαιτούμενα. Αν η εξέταση είναι προφορική, τηρείται ατομικό φύλλο πρακτικών, όπου καταγράφεται αναλυτικά η επίδοση του/της υποψηφίου/ιας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας ή βαθμολογικής απόκλισης μικρότερης ή ίσης της μισής μονάδας (0,5) από τη βαθμολογία του/της τελευταίου/ας επιτυχόντος/ούσης, είναι δυνατή η υπέρβαση του αριθμού των επιτυχόντων/ουσών ανά ειδικευση υπό την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα δεν ξεπερνά τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στην ιδρυτική πράξη του Π.Μ.Σ. (30).

Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο εργάσιμων ημερών (2) από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι/ες έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων/ουσών. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμα της κοινοποιείται στους/στις ενδιαφερόμενους/ες το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων/ουσών, αφού επικυρωθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, αναρτάται στον Πίνακα Ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που ένας/μία υποψήφιος/α δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον/την αμέσως επόμενο/η επιτυχόντα/ούσα.

Άρθρο 8

Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα τέσσερα (4) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της Μ.Δ.Ε.

Στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί άπαξ, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετρείται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/φοιτήτρια δύναται να αιτηθεί αναστολής σπουδών για λόγους υγείας και ανωτέρας βίας, συμπεριλαμβανομένης της στράτευσης λόγω λήξης της αναβολής, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες που γίνονται δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του

Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις (3) απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από το πρόγραμμα.

Άρθρο 9

Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων στο κανονιστικό πλαίσιο.

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10

Πρόγραμμα Σπουδών

Α. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Π.Μ.Σ διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. για την Ιστορική Έρευνα περιλαμβάνει επιγραμματικά τα εξής μαθήματα που κατανέμονται σε τρεις (3) ειδικεύσεις.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
APX 701	Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΑΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
2 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
APX 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΡΩ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
APX 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
APX 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
APX 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30
Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΑΕ και ΙΡΩ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΑΕ 701	Ελληνική Επιγραφική	3	Ε	15
ΙΑΕ 702	Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία	3	Ε	15
ΙΑΕ 703	Νομισματική	3	Ε	15
ΙΑΕ 704	Αρχαϊκή Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 705	Κλασική Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 706	Ελληνιστική Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 707	Μορφές και Θεσμοί Κοινωνικής, Πολιτικής και Θρησκευτικής Οργάνωσης	3	Ε	15
ΙΑΕ 708	Διακρατικές και Διπλωματικές Σχέσεις	3	Ε	15
ΙΡΩ 701	Λατινική Επιγραφική	3	Ε	15
ΙΡΩ 702	Λατινική Ιστοριογραφία	3	Ε	15
ΙΡΩ 703	Ρεπουμπλικανική Περίοδος	3	Ε	15
ΙΡΩ 704	Αυτοκρατορική Περίοδος	3	Ε	15
ΙΡΩ 705	Οι Επαρχίες του Ρωμαϊκού Κράτους	3	Ε	15

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΙΒΜ 701	Γραπτές Πηγές της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΒΥ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
IBM 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων IBY ή ΙΣΛ ή ΙΜΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
IBM 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
IBM 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30

4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
IBM 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30

Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για IBY, ΙΣΛ και ΙΜΕ				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
IBY 701	Διοίκηση και Θεσμοί του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 702	Οικονομία και Κοινωνία του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 703	Προσωπογραφία και Κοινωνικά Δίκτυα στο Βυζάντιο	3	Ε	15
IBY 704	Απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο	3	Ε	15
IBY 705	Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντινού Κόσμου	3	Ε	15
IBY 706	Ειδικά Θέματα Πολιτικής και Εκκλησιαστική Ιστορίας του Βυζαντίου	3	Ε	15
IBY 707	Βυζάντιο και Λαοί της Ανατολής	3	Ε	15
ΙΣΛ 701	Βυζάντιο και Σλάβοι	3	Ε	15
ΙΣΛ 702	Ιστορία και Πολιτισμός των Νοτιοσλαβικών Λαών	3	Ε	15
ΙΜΕ 701	Βυζάντιο και Δύση (9ος - 15ος αι.)	3	Ε	15
ΙΜΕ 702	Ταυτότητες και Ετερότητες στην Δυτική Μεσαιωνική Ευρώπη (10ος - 13ος αι.)	3	Ε	15

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΙΣΤ 701	Αρχεία και Πηγές της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΙΣΤ 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
ΙΣΤ 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
ΙΣΤ 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΣΤ 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30
Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΝΣ, ΙΑΤ και ΙΑΛ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΝΣ 701	Το Όραμα της Ελευθερίας στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό	3	E	15
ΙΝΣ 702	Κλέφτες, Παλικάρια και Αντάρτες: Έλληνες Παράνομοι και Ήρωες	3	E	15
ΙΝΣ 703	Πρόσφυγες στα Βαλκάνια (19 ^ο -20 ^ο αι.)	3	E	15
ΙΝΣ 704	Επαναστάσεις στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 705	Δουλεία και δουλεμπόριο στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 706	Αυτοκρατορίες στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 707	Εθνική ιδεολογία και διεθνείς σχέσεις των ΗΠΑ	3	E	15
ΙΝΣ 708	Εμφύλιοι Πόλεμοι στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 709	Γενοκτονία και εθνοκάθαρση στη ΝΑ Ευρώπη	3	E	15
ΙΑΤ 701	Διαβαλκανικές Σχέσεις στον 19ο/20ό αιώνα	3	E	15
ΙΑΤ 702	Θεομοί και Ιδεολογία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15ος-18ος αι.)	3	E	15
ΙΑΤ 703	Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	3	E	15
ΙΑΛ 701	Η Εθνογραφική Προοπτική της Κοινωνικής / Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας	3	E	15
ΙΑΛ 702	Εθνογραφία της Ελλάδας: Ιστορία, Θεματικές και Γεωγραφικές Εξειδικεύσεις, Μεθοδολογικές Τάσεις	3	E	15

Το σύνολο των ECTS του Π.Μ.Σ. είναι εκατό είκοσι (120). Από αυτά τριάντα (30) αντιστοιχούν σε δυο υποχρεωτικά μαθήματα υποδομής, τριάντα (30) σε δύο επιλεγόμενα μαθήματα, αποκλειστικά της ειδίκευσής του, δεκαπέντε (15) σε φροντιστήριο με τη μορφή της εξειδικευμένης και εξατομικευμένης διδασκαλίας και σαράντα πέντε (45) στην εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.

Τα επιλεγόμενα μαθήματα προσφέρονται ανά εξάμηνο σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα των Καθηγητών/τριών.

Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου διαρκούν δεκατρείς (13) εβδομάδες. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθώς και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο ή με απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Στο πλαίσιο των μαθημάτων που αφορούν στις Πηγές ή τη Μεθοδολογία της Έρευνας και Ασκήσεις μπορούν να προσφέρονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο και ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε., προαιρετικά ενισχυτικά γλωσσικά σεμινάρια-ασκήσεις από τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. των οικείων Τομέων.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

α) Ειδίκευση στην Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία

ΑΡΧ 701 Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας: Οι Ρητορικοί Λόγοι και το Πολιτικό Κλίμα στην Αθήνα των Αρχών του 4ου αι.

Ο εμφύλιος πόλεμος βύθισε την Αθήνα σε ακόμη μεγαλύτερη εσωστρέφεια, καθώς οι πολίτες της αναγκάστηκαν να αμφισβητούν και να επανεξετάζουν όλα όσα γνώριζαν μέχρι τότε. Το αποτύπωμα που άφησε στον πληθυσμό ο εμφύλιος και όσα προηγήθηκαν αυτού ήταν μεγάλο και οι διεργασίες που παρατηρήθηκαν στο εσωτερικό της κοινωνίας ακόμη μεγαλύτερες. Ιδιαίτερη σημασία πάντως καταλαμβάνει το γεγονός ότι, όποιες αποφάσεις κι αν λαμβάνονταν από τον λαό, έπρεπε απαραίτητως να ληφθούν στα πλαίσια της συμφιλίωσης. Αναρωτιέται εύλογα κάποιος, αφού στο εσωτερικό της κοινωνίας κυριαρχούσε η τοξικότητα, γιατί οι Αθηναίοι ρήτορες δίνουν την εντύπωση πως η κατάσταση είναι όχι μόνο ελεγχόμενη, αλλά και πολύ καλή. Ασφαλώς και υπάρχει λογική εξήγηση πίσω από αυτές τις περιέργες αξιώσεις.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τα ιστορικά συγκείμενα των τελών του 5ου και των αρχών του 4ου αιώνα, τα οποία συνιστούν τη μετάβαση της Αθήνας από τη φάση της ήττας στη φάση της ανάκαμψης. Η κατανόηση των αναγκών που διαμόρφωσαν τη διαμόρφωση της συνείδησης και της

ταυτότητας του Αθηναίου θα είναι στο επίκεντρο των παραδόσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσουν το ιστορικό προφίλ της περιόδου και να μπορούν να επεξεργασθούν κριτικά ιστορικές πηγές, όπως τους ρητορικούς λόγους της περιόδου.

ΙΑΕ 701 Ελληνική Επιγραφική

Με την παρουσίαση επιλεγμένων ελληνικών και λατινικών επιγραφών εξετάζεται η συμβολή τους στη μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας. Σε ειδικές ενότητες παρουσιάζονται: α) Τα συστήματα γραφής στον ελληνικό χώρο πριν την παραλαβή και προσαρμογή του φοινικικού αλφαβήτου. β) «Ο πολιτισμός της γραφής»: Το αλφάβητο και οι συνέπειες της χρήσης του. γ) Η ιστορία της επιγραφικής έρευνας. δ) Η μεθοδολογία που ακολουθείται κατά την ανάγνωση, αποκατάσταση και ερμηνεία των επιγραφών. ε) Οι κατηγορίες των επιγραφών (νόμοι, ψηφίσματα, διατάγματα βασιλέων, επιστολές αυτοκρατόρων, αναθηματικές επιγραφές, επιτύμβιες επιγραφές κ.λπ.). στ) Η συμβολή επιλεγμένων επιγραφικών κειμένων στην μελέτη των επιμέρους κλάδων της Αρχαίας Ιστορίας (θεσμοί, κοινωνία, θρησκεία, ιστορική γεωγραφία κ.λπ.). Για την εξοικείωση των φοιτητών με τα ενεπίγραφα μνημεία πραγματοποιούνται επισκέψεις και επί τόπου μελέτη σε Μουσεία.

ΑΡΧ 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις

Εξοικείωση των φοιτητών με τα εργαλεία της αρχαιο-ιστορικής έρευνας, ιδιαίτερα με τις εκδόσεις της ελληνο-ρωμαϊκής γραμματείας, τα συντάγματα επιγραφών και παπύρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγνωσης εκτύπων, τις συλλογές νομισμάτων, τις δημοσιεύσεις των αποτελεσμάτων αρχαιολογικών ανασκαφών. Μεθοδολογία της κριτικής προσέγγισής τους στην πράξη μέσω συγγραφής μικρών ατομικών ή συλλογικών εργασιών.

ΙΡΩ 705 Οι Επαρχίες του Ρωμαϊκού Κράτους

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το μηχανισμό διοίκησης της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Με αφετηρία την επεκτατική πολιτική των Ρωμαίων ήδη από το β' μισό του 3ου αι. π.Χ. και τον καθορισμό των κύριων στόχων της ρωμαϊκής διοίκησης (τήρηση του νόμου και της τάξης και συλλογή των φόρων) εξετάζεται το σύστημα διοίκησης των επαρχιών του ρωμαϊκού κράτους. Εκτός από το ιστορικό πλαίσιο μέσω του οποίου εξηγείται η ενσωμάτωση των επιμέρους περιοχών ως διοικητικών μονάδων της αυτοκρατορίας (*provinciae*), μελετώνται -με τη χρήση επιλεγμένων κειμένων (φιλολογικές μαρτυρίες, επιγραφές, πάπυροι)- οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις του Αυγούστου, η διάκριση των επαρχιών σε συγκλητικές και αυτοκρατορικές, το προσωπικό της επαρχιακής διοίκησης και οι αρμοδιότητές του, η σχέση των προσώπων αυτών με τον αυτοκράτορα, ο ρόλος των πόλεων στη διοίκηση της αυτοκρατορίας ως ενδιάμεσου θεσμικού μηχανισμού ή ακόμα η εμπλοκή του στρατού στη διοίκηση της αυτοκρατορίας. Παράλληλα περιγράφονται το σύστημα φορολογίας καθώς και η δικαστική εξουσία των ρωμαϊκών επαρχιακών αρχών.

ΑΡΧ 801 Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους επιστημονικής έρευνας και συγγραφής

επιστημονικής εργασίας στην Αρχαία Ιστορία. Βασίζεται στην εβδομαδιαία συνάντηση με μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι εκπονούν τις διπλωματικές τους εργασίες.

ΑΡΧ 802 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους επιστημονικής έρευνας και συγγραφής επιστημονικής εργασίας στην Αρχαία Ιστορία. Βασίζεται στην εβδομαδιαία συνάντηση με μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι εκπονούν τις διπλωματικές τους εργασίες.

ΑΡΧ 803 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ

Στόχος του μαθήματος είναι η ολοκλήρωση της συγγραφής εκ μέρους των σπουδαστών της διπλωματικής τους εργασίας, η έκταση της οποίας δεν ξεπερνά τις 30.000 λέξεις. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται σε τακτά διαστήματα ο τρόπος προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας εκ μέρους των φοιτητών, ελέγχονται οι επιμέρους ενότητες της έρευνας και γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις μέχρι την ολοκλήρωση του πλήρους σώματος της μελέτης. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται δημόσια και σε καθορισμένη ημερομηνία.

ΙΑΕ 702 Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία

Από τον 6ο αι. π.Χ. και εξής, άρχισε να διαμορφώνεται μία «επιστημονική» ιστοριογραφία με εκπροσώπους όπως ο Εκαταίος, ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης, βασισμένη στην ανάγκη αναζήτησης της αλήθειας μέσω της κριτικής ανάλυσης και της προσωπικής επίγνωσης του συγγραφέα. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός ότι, και στο νέο αυτό πλαίσιο, παρά τη βελτίωση της παρεχόμενης από την πλευρά των διανοουμένων στο ευρύ κοινό γνώσης, δεν εξέλιπε πλήρως η προσκόλληση στο μυθολογικό παρελθόν και τις παραδόσεις, ενώ σε μερικές περιπτώσεις ανιχνεύεται και η εφεύρεση νέων μύθων. Στη συνέχεια, ο Ξενοφών ενδιαφέρθηκε κυρίως για τα γεγονότα των ετών 411-362 στον καθαυτό ελλαδικό χώρο και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο, ενώ αργότερα τη σκυτάλη πήραν ο Διόδωρος Σικελιώτης και ο Πολύβιος.

ΙΑΕ 703 Νομισματική

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αποκτήσουν γενικές γνώσεις για την ιστορική διαδρομή του νομίσματος στους αρχαίους χρόνους. Επίσης, θα γνωρίσουν τις πρώτες ύλες και τις τεχνικές παραγωγής νομισμάτων, θα κατανοήσουν το ρόλο του νομίσματος στις οικονομίες και τις κοινωνίες του αρχαίου κόσμου και θα εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία της Νομισματικής μέσω ασκήσεων ταύτισης, περιγραφής και καταγραφής αρχαίων νομισμάτων.

Σκοπός τελικός είναι να μπορούν να χρησιμοποιούν τα νομίσματα ως πηγή πληροφοριών για τη μελέτη και ερμηνεία της οικονομίας, της κοινωνίας, της ιδεολογίας, της θρησκείας και της τέχνης της εποχής τους.

ΙΑΕ 704 Αρχαϊκή Εποχή

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τα χαρακτηριστικά φαινόμενα, τα οποία συνιστούν τον μετασχηματισμό του Αρχαϊκού Κόσμου και τη μετάβαση στην Κλασική περίοδο. Επίσης, να είναι σε θέση να κατανοήσουν τη δημιουργία της πόλεως και της πολιτικής σκέψης, να μπορούν να κατανοήσουν την

εξέλιξη των θεσμών, της διαμόρφωσης συνείδησης και ταυτότητας του πολίτη. Τέλος, να κατανοούν το ιστορικό προφίλ της περιόδου και να μπορούν να επεξεργασθούν κριτικά ιστορικές πηγές.

ΙΑΕ 705 Κλασική Εποχή

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητριες/φοιτητές με τα χαρακτηριστικά φαινόμενα, τα οποία συνιστούν την πλέον επιδραστική περίοδο του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Μελετώνται η αντιπαράθεση Ελλήνων και Περσών, η περίοδος της Πεντηκονταετίας (478-431 π.Χ.), η Αθήνα την εποχή του Περικλή και η ανάπτυξη της ηγεμονίας της, η φύση και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αθηναϊκού ιμπεριαλισμού, ο Πελοποννησιακός Πόλεμος, η περίοδος της Σπαρτιατικής Ηγεμονίας. Επίσης, οι εξελίξεις κατά τον 4ο αιώνα, από την Ειρήνη του Βασιλέως το 386 π.Χ. έως την ίδρυση της Δεύτερης Αθηναϊκής Συμμαχίας καθώς και η θηβαϊκή ηγεμονία. Τέλος, η άνοδος της Μακεδονίας ως την εποχή του Φιλίππου Β'. Θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν το ιστορικό προφίλ της περιόδου και να μπορούν να επεξεργασθούν κριτικά ιστορικές πηγές.

ΙΑΕ 706 Ελληνιστική Εποχή

Η ελληνιστική εποχή αποτελεί έναν σημαντικό χρονικό διάστημα στην ιστορία της αρχαίας Ελλάδας, περιλαμβάνοντας την περίοδο μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 323 π.Χ. Μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, οι Έλληνες διασπάστηκαν και διασκορπίστηκαν σε όλο τον ευρύτερο κόσμο του Μεσογείου και πέρα από αυτόν. Οι διάδοχοί του διαμόρφωσαν διάφορα βασίλεια και αυτοκρατορίες, όπως την Πτολεμαϊκή στην Αίγυπτο, τη Σελευκιδική στην Ανατολή και το βασίλειο των Αντιγονιδών στην Μακεδονία. Η ελληνιστική πολιτιστική παράδοση επηρέασε έντονα τις περιοχές που κατέκτησε ο Μ. Αλέξανδρος και οι διάδοχοί του, συνδυάζοντας στοιχεία της ελληνικής, αιγυπτιακής, περσικής και ασιατικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτά τα στοιχεία συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας πολύπλευρης και πολυπολιτισμικής εποχής που είχε σημαντικές επιδράσεις στην πορεία της ανθρώπινης ιστορίας. Οι φοιτητριες/φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν το ιστορικό προφίλ της περιόδου και να μπορούν να επεξεργασθούν κριτικά ιστορικές πηγές.

ΙΑΕ 707 Μορφές και Θεσμοί Κοινωνικής, Πολιτικής και Θρησκευτικής Οργάνωσης

Η αρχαία Ελλάδα ήταν ένα σύνολο που απαρτιζόταν από κοινωνίες με πολύπλοκη και ποικίλη κοινωνική, πολιτική και θρησκευτική οργάνωση. Αυτές συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας πλούσιας και πολυσύνθετης ιστορίας. Οι πόλεις-κράτη ήταν οι βασικές μονάδες οργάνωσης, κάθε μία με τη δική της αυτονομία και πολιτική δομή. Ορισμένες, όπως η Αθήνα, αναπτύχθηκαν ως δημοκρατίες, ενώ άλλες, όπως η Σπάρτη, είχαν ολιγαρχικά συστήματα. Η θρησκεία αποτελούσε σημαντικό μέρος της ζωής, με κάθε πόλη να έχει τους δικούς της θεούς και τις θρησκευτικές τελετές. Επίσης, ο αθλητισμός είχε σημαντική θρησκευτική και πολιτική σημασία, με τους αγώνες να λαμβάνουν χώρα σε τελετουργικό πλαίσιο. Το μάθημα εξετάζει περιπτώσεις που ρίχνουν φως στην πολυπλοκότητα αλλά και τις ιδιομορφίες αυτών των κοι-

νωνιών, όπως αυτές αντανακλώνται στις γραμματειακές και επιγραφικές πηγές.

ΙΑΕ 708 Διακρατικές και Διπλωματικές Σχέσεις

Οι διακρατικές και διπλωματικές σχέσεις στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσαν ζωτικό μέρος της διεθνούς πολιτικής και οικονομικής δραστηριότητας. Στην περίοδο αυτή, οι πόλεις-κράτη επέκτειναν τις σχέσεις τους με άλλες πόλεις και πολιτείες μέσω διπλωματικών μέσων, επιδιώκοντας ειρηνικές συμφωνίες, εμπορικές συνθήκες ή συμμαχίες. Οι διπλωματικές αποστολές αποτελούσαν συνήθη πρακτική, καθώς διακεκριμένοι απεσταλμένοι εκπροσωπούσαν τις πόλεις τους σε άλλες κοινότητες, για την επίλυση διαφορών ή την ενίσχυση των διπλωματικών σχέσεων, τη σύναψη συνθηκών ειρήνης, εμπορικών συμφωνιών ή συμμαχιών.

ΙΡΩ 701 Λατινική Επιγραφική

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους δημοσίευσης και μελέτης των λατινικών επιγραφών προκειμένου να κατανοήσουν τη σημασία των κειμένων αυτών ως πηγών της ρωμαϊκής ιστορίας. Σε ειδικές ενότητες εξετάζονται: α) Η πορεία της έρευνας των λατινικών επιγραφών (status questionis), β) Τα είδη των επιγραφικών κειμένων και γ) Η εξέλιξη του επιγραφικού έθους (epigraphic habit) της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Παράλληλα, με τη χρήση επιλεγμένων κειμένων οι φοιτητές ασκούνται στην ανάγνωση, αποκατάσταση και τον ιστορικό σχολιασμό των εγγράφων αυτών και εξετάζουν τη συμβολή τους στη μελέτη των επιμέρους κλάδων της ρωμαϊκής ιστορίας (πολιτειακοί θεσμοί, κοινωνία, οικονομία, θρησκεία, ιστορική γεωγραφία, πολιτισμός). Για την εξοικείωσή τους με τα ενεπίγραφα μνημεία πραγματοποιούνται επισκέψεις και επί τόπου μελέτη σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους.

ΙΡΩ 702 Λατινική Ιστοριογραφία

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα κατανοήσουν το υψηλό κύρος ανάμεσα σε όλα τα λογοτεχνικά είδη που διέθετε η ιστοριογραφία, ήδη από τα αρχαϊκά χρόνια της Ρώμης. Επίσης, θα κατανοήσουν τον θεωρητικό προβληματισμό για τον χαρακτήρα της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας και τις πηγές στις οποίες βασίζεται η ιστορική της μελέτη, θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της και τους κυριότερους εκπροσώπους της και θα ευαισθητοποιηθούν σε μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο που μελετά.

ΙΡΩ 703 Ρεπουμπλικανική Περίοδος

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση εκ μέρους των φοιτητών του τρόπου οργάνωσης της πολιτείας και της κοινωνίας των Ρωμαίων κατά την ρεπουμπλικανική εποχή (509 - 31 π.Χ.). Καθώς ο όρος Res publica περιλαμβάνει τόσο τους πολιτικούς θεσμούς όσο κι ένα ευρύτερο σύστημα κυρίαρχων αντιλήψεων και κοινωνικών θεσμών που στο σύνολό τους ρυθμίζουν τη λειτουργία της ρωμαϊκής κοινωνίας, έμφαση δίνεται στα ακόλουθα θέματα: α) Η φύση των πηγών και τα προβλήματα ως προς την ιστορική τους αξιοποίηση. β) Η εξέλιξη του πολιτεύματος και η διαμόρφωση των βασικών πολιτειακών

θεσμών (consules, senatus, populus). γ) Η διάρθρωση της ρωμαϊκής κοινωνίας [κοινωνικές βαθμίδες (ordines) - περιθώρια κοινωνικής κινητικότητας - οικονομικές προϋποθέσεις κ.λπ.]. δ) Η επέκταση της αυτοκρατορίας και η οργάνωση του συστήματος διακυβέρνησής της. ε) Πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα - Η κρίση της res publica και η κατάρρευση του συστήματος της res publica.

IPΩ 704 Αυτοκρατορική Περίοδος

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της πολιτικής και κοινωνικής δομής του Ρωμαϊκού κράτους από την άνοδο στο θρόνο του αυτοκράτορα Αυγούστου (27 π.Χ.) μέχρι τα τέλη περίπου του 3ου αι. μ.Χ. (284 π.Χ.). Σε ειδικές ενότητες εξετάζονται: α) Η διαμόρφωση του πολιτεύματος του Αυγούστου (principatus = ηγεμονία) και η εξέλιξη του έως τα τέλη του 3ου αι. μ.Χ. β) Ο ρόλος του αυτοκράτορα και ο λοιπός μηχανισμός διοίκησης της αυτοκρατορίας: κεντρική - επαρχιακή διοίκηση - διπλωματία. γ) Η ιδεολογική στήριξη του αυτοκρατορικού καθεστώτος. δ) Μηχανισμοί ενσωμάτωσης των επαρχιωτών στο σύστημα διοίκησης της αυτοκρατορίας: κοινωνική άνοδος - εισοδος στην συγκλητική και ιππική τάξη (ordo equester - ordo senatorius), civitas Romana. ε) Η ελληνική πόλη στα πλαίσια του ρωμαϊκού imperium. στ) Η θρησκεία του ρωμαϊκού κράτους: παράδοση - νεωτερισμοί.

β) Ειδίκευση στη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία

IBM 701 Γραπτές Πηγές της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Το συγκεκριμένο σπονδυλωτό μάθημα αφορά στην γνωριμία των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών με τα είδη των γραπτών (κυρίως) πηγών του βυζαντινού και μεσαιωνικού κόσμου, την ταξινόμηση και τον τρόπο μελέτης τους. Στο πλαίσιο του, παρουσιάζονται δια ζώσης, σε διακριτές θεματικές και από διάφορους διδάσκοντες (εξειδικευμένους στα εκάστοτε ευρύτερα επιστημονικά πεδία και στα διδασκόμενα επί μέρους ερευνητικά αντικείμενα), αρχικά μία Γενική εισαγωγή στα είδη των βυζαντινών - μεσαιωνικών πηγών (κυρίως γραπτών αλλά και λοιπών) και κατόπιν οι Αφηγηματικές πηγές της Βυζαντινής Ιστορίας (ιστορικές, λογοτεχνικές και άλλες), οι πηγές και τα ερευνητικά εργαλεία της Ιστορικής Γεωγραφίας, οι Βυζαντινές Νομικές πηγές και τα Τακτικά (κατάλογοι ιεραρχίας και εθιμοτυπίας, στρατιωτικά εγχειρίδια), τα Βυζαντινά Έγγραφα (δημόσια και ιδιωτικά), η Βυζαντινή Σφραγιστική, η Βυζαντινή Νομισματική, οι Βίοι αγίων ως ιστορικές πηγές.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τα ανωτέρω είδη πηγών και η εξασφάλιση της εκ μέρους τους δυνατότητας να αναγιγνώσκουν πολυεπίπεδα τις γραπτές πηγές για την άντληση ιστορικών πληροφοριών, τουτέστιν να τις ταξινομούν, να αναλύουν τη δομή τους, να κατανοούν τα ιδιαίτερα (ανά περίπτωση) χαρακτηριστικά τους, να συγκρίνουν και να συσχετίζουν γραπτά και λοιπά δεδομένα, να κατανοούν το νόημα του εκάστοτε κειμένου και των συμφραζόμενων, να κάνουν μετάφραση και ιστορικό σχολιασμό του, να αποτιμούν την αξία των μαρτυριών των πηγών (π.χ. προβλήματα προέλευσης, αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας), να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους χρησιμοποιώντας τις πλη-

ροφορίες των πηγών στη συγγραφή ιστορικού δοκιμίου-τέλος, οι φοιτητές/-ήτριες να συμμετέχουν ενεργά με συζήτηση των προβλημάτων με τον εκάστοτε διδάσκοντα.

IBY 706 Ειδικά Θέματα Πολιτικής και Εκκλησιαστικής Ιστορίας του Βυζαντίου

Αντικείμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος αποτελεί η συγκρότηση, διάρθρωση, εξέλιξη και έκφραση της άρχουσας τάξης της κοινωνικής πυραμίδας της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ευγενής καταγωγή, οικονομική ευρωστία, γαιοκτησία και μόρφωση αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της βυζαντινής αριστοκρατίας (πολιτικής και στρατιωτικής, επαρχιακής και Κωνσταντινοπολίτικης), η οποία διέπεται διαχρονικά από οριζόντια και κάθετη κινητικότητα, αφήνοντας μάλιστα αρκετά περιθώρια ένταξης και σε "παρείσακτους" (homines novi), εγχώριους και αλλοδαπούς, υπό την προϋπόθεση διάθεσης ιδιαίτερων προσόντων και ικανοτήτων, και την προώθησή τους από κάποιον ισχυρό πάτρωνα.

Ο αυτοκρατορικός θεσμός και ο κρατικός μηχανισμός καθορίζονται και κατευθύνονται σε μεγάλο βαθμό από την άρχουσα αυτή τάξη, η οποία μάλιστα εξέφρασε δυναμικά τη δυσaréσκεία της έναντι πολλών αυτοκρατόρων, με στασιαστικά κινήματα και επαναστάσεις. Ωστόσο, η άμεση σύνδεση και σχέση συγκεκριμένων οικογενειών της αριστοκρατίας με τον εκάστοτε αυτοκράτορα και την δυναστεία του, αποτέλεσαν διαχρονικά τον κύριο παράγοντα για την οικειοποίηση των πιο υψηλόβαθμων τιμητικών τίτλων και αξιωματών, που με τη σειρά τους εκφράζουν την διαφοροποίηση εντός της αριστοκρατίας σε επιμέρους στρώματα (ανώτερη, μεσαία και κατώτερη). Καταλύτης στην εξέλιξη, ισχυροποίηση και διαμόρφωση της αριστοκρατίας αποτέλεσαν οι διάφορες μορφές επιγαμίας ανάμεσα στις ήδη κυρίαρχες οικογένειες, αλλά και επιγαμίες της μεσαιας αριστοκρατίας με την ανώτατη, την πολιτική και στρατιωτική.

Οι φοιτητές καλούνται να: α) αξιολογηθούν με τα κύρια χαρακτηριστικά που σηματοδοτούν τη βυζαντινή αριστοκρατία, τις εκφάνσεις της, την διάρθρωσή της, τον ρόλο της στον πολιτικό μηχανισμό, τις σχέσεις της με τον αυτοκράτορα, β) γνωρίσουν τις κυρίες πηγές από τις οποίες απορρέουν οι γνώσεις μας σχετικά με την εν λόγω θεματική, γ) ανευρίσκουν σχετική βιβλιογραφία και να εκτιμούν την επιστημονική της ποιότητα, δ) μνηθούν στην μεθοδολογία της έρευνας, ε) συνθέτουν και να παρουσιάζουν γραπτές εργασίες.

IBM 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις

Το μάθημα αφορά στη μελέτη ποικίλων διαφορετικού είδους πηγών του βυζαντινού και μεσαιωνικού κόσμου. Περιλαμβάνει την κατανόηση του ιστορικού κειμένου και πλαισίου, την εκτίμηση της αξιοπιστίας της πηγής, την ερμηνεία των τεχνικών όρων, τον εντοπισμό τόπων και ταυτοποίηση προσώπων, κ.ά. Επίδωξη του μαθήματος είναι οι φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τα προβλήματα που αναφύονται κατά τη μελέτη των βυζαντινών/μεσαιωνικών πηγών. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην κριτική ανάγνωση και απόδοση κεφαλαίων και άρθρων (ελληνόγλωσσων ή ξενόγλωσσων) την προφορική ή γραπτή παρουσίασή τους και στην πολυεπίπεδη ανάλυση τους με τη χρήση ποικίλων μεθοδολογικών εργαλείων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωσή του οι φοιτητές αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν κριτικά και μεθοδολογικά τις πηγές και θα έχουν μια βασική εξοικείωση με την πρωτογενή και δευτερεύουσα βιβλιογραφία του κλάδου τους.

IBM 801 Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους επιστημονικής έρευνας και συγγραφής της επιστημονικής εργασίας στη Βυζαντινή και τη Μεσαιωνική Ιστορία. Βασίζεται στην εβδομαδιαία συνάντηση με μεταπτυχιακούς φοιτητές, οι οποίοι εκπονούν τις διπλωματικές τους εργασίες. Δίνονται κατευθύνσεις στον/στη φοιτητή/τρια για τον τρόπο αναζήτησης και εντοπισμού ειδικής βιβλιογραφίας, υποδεικνύεται ο μεθοδολογικά ορθός τρόπος προσέγγισης των πηγών και των απόψεων της σύγχρονης έρευνας, γίνεται γόνιμη συζήτηση σε επιμέρους προβληματισμούς που θέτει ο/η επόπτης/τρια ή προκύπτουν στον/στη φοιτητή/τρια.

IBM 802 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας I

Στόχος του μαθήματος είναι η εμπέδωση και εφαρμογή των μεθόδων της επιστημονικής έρευνας στη Βυζαντινή Ιστορία με σκοπό τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να εξοικειωθούν με τη σχετική με το θέμα της εργασίας τους βιβλιογραφία (πηγών και μελετών), να την προσεγγίσουν κριτικά, να αναλύσουν και να αξιολογήσουν τα δεδομένα που αντλούν από τις πρωτογενείς πηγές και τη σύγχρονη βιβλιογραφία και, αξιοποιώντας τα, να προχωρήσουν στις πρώτες φάσεις συγγραφής της εργασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, ο/η επόπτης/τρια καθηγητής/τρια παρακολουθούν συστηματικά την πορεία της έρευνάς τους υποδεικνύουν διορθώσεις και προσθήκες στα δοκίμια των επιμέρους τμημάτων της εργασίας και συζητούν μαζί τους επιμέρους προβληματισμούς που αφορούν την εκπονούμενη έρευνα.

IBM 803 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας II

Στόχος του μαθήματος είναι η ολοκλήρωση της συγγραφής εκ μέρους των σπουδαστών της διπλωματικής τους εργασίας, η έκταση της οποίας δεν ξεπερνά τις 30.000 λέξεις. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται σε τακτά διαστήματα ο τρόπος προσέγγισης των πηγών και της βιβλιογραφίας εκ μέρους των φοιτητών, ελέγχονται οι επιμέρους ενότητες της έρευνας και γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις μέχρι την ολοκλήρωση του πλήρους σώματος της μελέτης. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται δημόσια και σε καθορισμένη ημερομηνία.

IBY 701 Διοίκηση και Θεσμοί του Βυζαντίου

Το μάθημα θα εξετάσει τη διοίκηση και τους θεσμούς του Βυζαντινού κράτους από τον 4ο έως τον 15ο αιώνα. Θα αναλυθούν τα κύρια χαρακτηριστικά των διοικητικών δομών και θα μελετηθεί η εξέλιξή τους κατά την πρώιμη, τη μέση και την ύστερη περίοδο. Θα παρουσιαστούν οι θεσμικές αλλαγές που εισήγαγαν κατά καιρούς οι αυτοκράτορες και θα εξεταστεί η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα του βυζαντινού διοικητικού συστήματος. Θα παρουσιαστούν επίσης τα κύρια χαρακτηριστικά της στρατιωτικής και της εκκλησιαστικής οργάνωσης. Θα

μελετηθούν και θα ερμηνευθούν οι σχετικές πρωτογενείς πηγές και οι φοιτητές θα συντάξουν εργασίες που αφορούν στη διοίκηση και τους θεσμούς του βυζαντινού κράτους.

IBY 702 Οικονομία και Κοινωνία του Βυζαντίου

Το μάθημα εστιάζει στη μελέτη της Οικονομίας και Κοινωνίας του Βυζαντίου. Αναλυτικότερα, θα παρουσιαστούν τα γενικά χαρακτηριστικά και οι διακρινόμενες φάσεις ανάπτυξης και κάμψης της βυζαντινής οικονομίας. Επίσης, θα εξεταστούν ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην αγροτική οικονομία, στη βιοτεχνία, στο εμπόριο και στον ρόλο του κράτους στην οικονομία. Παράλληλα, θα μελετηθούν η συνάρτηση των οικονομικών και κοινωνικών δομών, οι κοινωνικές τάξεις και υπο-ομάδες και οι διαφορετικές οικονομικές δυνατότητες και συμπεριφορές. Έμφαση θα δοθεί στην εξοικείωση του φοιτητή με τις προσεγγίσεις και τους προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας σχετικά με τα παραπάνω ζητήματα καθώς και στην καλλιέργεια κριτικής στάσης και αντιμετώπισης των διαφόρων ερμηνειών και διστάμενων ενίοτε προτάσεων.

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα:

- κατανοήσουν το θεωρητικό προβληματισμό που αφορά στον χαρακτήρα και τους μηχανισμούς της βυζαντινής οικονομίας,
- γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομίας του Βυζαντίου, τις οικονομικές δομές, θεσμούς και μηχανισμούς, το νομικό πλαίσιο,
- εξοικειωθούν με την οικονομική ορολογία,
- κατανοήσουν την αλληλεξάρτηση των οικονομικών και κοινωνικών δομών,
- αντιληφθούν τα μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο που μελετά,
- εξασκηθούν στη διαμόρφωση και παρουσίαση (προφορική και γραπτή) ιδεών και επιχειρημάτων.

IBY 703 Προσωπογραφία και Κοινωνικά Δίκτυα στο Βυζάντιο

Το συγκεκριμένο μάθημα εστιάζει κυρίως στην προσέγγιση του σημαντικού για την ιστορική έρευνα μεθοδολογικού εργαλείου της βυζαντινής προσωπογραφίας. Η τελευταία συγκεντρώνει, αξιολογεί και καταγράφει όλες τις σωζόμενες πληροφορίες για τα γνωστά πρόσωπα, οικογένειες και ευρύτερες ανθρώπινες ομάδες που διαβίωσαν εντός των ορίων της Βυζαντινής αυτοκρατορίας («Ρωμανίας»). Μελετά ακόμη τη νομική, οικονομική και ιεραρχική κοινωνική θέση καθώς και τα ατομικά και εθνικά χαρακτηριστικά των ανωτέρω ατόμων και ομάδων.

IBY 704 Απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο

Το μάθημα επικεντρώνεται στην απονομή του δικαίου στο Βυζάντιο (324-1453) και συγκεκριμένα στα δικαστήρια και τα δικαιοδοτικά όργανα της πρωτεύουσας και των επαρχιών. Θα μελετηθούν οι μαρτυρίες των νομικών και αφηγηματικών πηγών, των εγγράφων και των σφραγίδων και θα εξεταστούν κριτικά οι αντικρουόμενες απόψεις της νεότερης έρευνας για τα δικαστήρια και

τους δικαστικούς λειτουργούς. Θα τονιστούν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του βυζαντινού δικαστικού συστήματος σε κάθε περίοδο και οι αλλαγές που εισήχθησαν κατά καιρούς από τους αυτοκράτορες. Θα μελετηθούν επίσης συγκεκριμένα παραδείγματα δικών μεταξύ ιδιωτών ή μεταξύ δημοσίου και ιδιωτών τόσο στην πρωτεύουσα όσο και στην επαρχία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στο Βυζάντιο, να αντιλαμβάνονται τη διαφορετική αντίληψη που είχαν οι Βυζαντινοί δικαστές για τον νόμο σε σύγκριση με τη σύγχρονη νομική σκέψη, να κατανοούν τον τρόπο επίλυσης των δικαστικών διαφορών στις επαρχίες και την πρωτεύουσα μέσω συγκεκριμένων παραδειγμάτων και σε συνάρτηση με τη διοικητική οργάνωση της αυτοκρατορίας, να αντιμετωπίζουν μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα στο πεδίο μελέτης τους, και να αναλύουν και ερμηνεύουν τις πρωτογενείς πηγές σε σχέση με την απονομή του δικαίου.

IBY 705 Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντινού Κόσμου

Το μάθημα εστιάζει στην προσέγγιση του επιστημονικού κλάδου της Ιστορικής Γεωγραφίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται ωστόσο στη μελέτη του γεωγραφικού (χερσαίου και θαλάσσιου) χώρου του Βυζαντίου καθώς και της ανάπτυξης, εξέλιξης και αλληλεπίδρασης του οργανωμένου ανθρώπινου βίου εντός των ορίων του βυζαντινού κόσμου. Αναλυτικότερα, πραγματοποιούνται τα εξής: (α) εισαγωγική παρουσίαση της γεωγραφικής επιστήμης και των επιμέρους κλάδων της καθώς της σύνδεσης της Γεωγραφίας με την Ιστορία· (β) μελέτη του ειδικού επιστημονικού κλάδου της Ιστορικής Γεωγραφίας· (γ) παρουσίαση της ανάπτυξης της γεωγραφικής επιστήμης στην ύστερη αρχαιότητα και των λόγων της υποχώρησής της κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους· (δ) επισήμανση του επιπέδου των γεωγραφικών γνώσεων στο Βυζάντιο· (ε) εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών -τριών με το γεωγραφικό και θαλάσσιο χώρο, τις περιφέρειες (Μικρά Ασία, Αρμενία, βόρεια Μεσοποταμία, Συρία, Παλαιστίνη, βόρεια Αφρική, Νησιά, Ιταλία, Χερσόνησος Αίμου, Κωνσταντινούπολη, κεντρική και ανατολική Μεσόγειος, Αιγαίο Πέλαγος, Στενά και Προποντίδα, Εύξεινος πόντος) αλλά και τα τοπία, το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, στα οποία αναπτύχθηκαν και έλαβαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους το Βυζαντινό κράτος και η βυζαντινή κοινωνία· (στ) ανάδειξη της επίδρασης των γεωγραφικών και φυσικών παραγόντων (κλιματολογικές συνθήκες και αλλαγές κλίματος, φυσικές μεταβολές μετά την ύστερη αρχαιότητα και καταστροφές κ.λπ.) στον αστικό και αγροτικό οικονομικό και κοινωνικό βίο του Βυζαντίου αλλά και στην ευρύτερη θεσμική οργάνωση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας· (ζ) παρουσίαση των ποικίλων ανθρωπίνων δραστηριοτήτων (οικονομικών, οικιστικών, πολιτικών κ.λπ.) που αναπτύχθηκαν εντός των ορίων του βυζαντινού γεωγραφικού χώρου (π.χ. εκμετάλλευση γης και θάλασσας)· (η) περιγραφή συγκοινωνιακού δικτύου (χερσαίοι και θαλάσσιοι δρόμοι)· (θ) ανάλυση φυσικών, πολιτισμικών και πολιτικών συνόρων, διοικητικών περιφερειακών διαιρέσεων, προσαρτήσεων και απωλειών

εδαφών· (ι) παρουσίαση εκκλησιαστικής οργάνωσης και ανάπτυξης του μοναχισμού στο βυζαντινό κόσμο και χώρο· (ια) επισήμανση ανάπτυξης οικιστικού δικτύου στο γεωγραφικό χώρο και οικωνύμια, τοπωνύμια, υδρωνύμια, ορωνύμια· (ιβ) μελέτη πληθυσμιακών ομάδων και ταυτοτήτων (εθνότητες, γλώσσες)· (ιγ) επισήμανση των ειδικών κατηγοριών των πηγών του επιστημονικού κλάδου της Ιστορικής Γεωγραφίας και μεθοδολογική προσέγγιση των κυριότερων πηγών ειδικά για την Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντίου (αφηγηματικές και λοιπές γραπτές πηγές, υλικά κατάλοιπα, τοπωνύμια και υδρωνύμια).

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εις βάθος εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητριών/-ών με τη μεθοδολογία της ιστορικο-γεωγραφικής έρευνας του βυζαντινού κόσμου και τα πρακτικά ζητήματα και ερωτήματα που ανακύπτουν συνήθως από την ενασχόληση με αυτή. Οι συμμετέχουσες/-οντες θα μελετήσουν τις πηγές και τη σύγχρονη ειδική βιβλιογραφία, θα εκπονήσουν ατομικές γραπτές εργασίες και θα πραγματοποιήσουν προφορικές παρουσιάσεις σε θέματα και προβλήματα σχετικά με την Ιστορική Γεωγραφία του βυζαντινού κόσμου, κατά τη διάρκεια των τελευταίων θα πραγματοποιηθούν εποικοδομητικές συζητήσεις.

IBY 707 Βυζάντιο και Λαοί της Ανατολής

Το μάθημα επικεντρώνεται στις σχέσεις του Βυζαντίου με τις διάφορες δυνάμεις της Ανατολής (Πέρσες, Άραβες, Αρμένιους, Γεωργιανούς, Τούρκους και Μογγόλους). Θα μελετηθούν οι μαρτυρίες των πηγών, βυζαντινών και ανατολικών, αλλά και οι εξειδικευμένες μελέτες της πολιτικής και στρατιωτικής ιστορίας των ανατολικών γειτόνων της αυτοκρατορίας. Μέσω της μελέτης συγκεκριμένων παραδειγμάτων θα εξετασθούν οι στρατηγικές στοχεύσεις των Βυζαντινών στην Ανατολή για κάθε περίοδο και τα μέσα επίτευξης αυτών (διπλωματία, χρήση στρατιωτικής ισχύος). Αντίστοιχα θα εξεταστούν οι στόχοι των κρατών της Ανατολής σε σχέση με το Βυζάντιο και τις υπόλοιπες γειτονικές τους δυνάμεις.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τους σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία των σχέσεων του Βυζαντίου με τους λαούς της Ανατολής, να κατανοούν τις στοχεύσεις της βυζαντινής υψηλής στρατηγικής και τα μέσα επίτευξής τους, να αντιλαμβάνονται αντίστοιχα τους στόχους των λαών της Ανατολής, να αξιολογούν τις πολιτικές των δυνάμεων της περιοχής με βάση τον συσχετισμό ισχύος, να χειρίζονται τη σχετική βιβλιογραφία και να αναλύουν την επιρροή των εξελίξεων στην Ανατολή στις βυζαντινές πολιτικές.

ΙΣΛ 701 Βυζάντιο και Σλάβοι

Το μάθημα εξετάζει καταρχήν με βάση τις βυζαντινές αλλά και τις σλαβικές πηγές την εγκατάσταση μεμονωμένων σλαβικών ομάδων στον ελλαδικό χώρο κατά τον Μεσαίωνα καθώς επίσης και τις σλαβικές επιδράσεις (για παράδειγμα σλαβικά τοπωνύμια σε όλη σχεδόν την Ελλάδα) έως σήμερα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι κύριοι τομείς της βυζαντινής επίδρασης στους Δυτικούς, Ανατολικούς και Νότιους Σλάβους. Γίνεται εκτενής λόγος για τον ρόλο του εκχριστιανισμού και την συνακόλουθη πολιτική, εκκλησιαστική, πολιτισμική και κοινωνική ανάπτυξη των

σλαβικών κρατών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση του κράτους του Κιέβου σε μια ορθόδοξη υπερδύναμη της εποχής και τους δεσμούς που συνέδεαν τον λαό και τους ηγεμόνες του με τη Βυζαντινή αυτοκρατορία.

ΙΣΛ 702 Ιστορία και πολιτισμός των Νοτιοσλαβικών Λαών

Το μάθημα εστιάζει στην έρευνα ειδικών θεμάτων από την ιστορία και τον πολιτισμό κατά κύριο λόγο των Βουλγάρων, των Σέρβων και τα δίκτυα επικοινωνίας στα Βαλκάνια. Αναλυτικότερα, θα μελετηθεί η πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική και εκκλησιαστική εξέλιξη των σλαβικών αυτών κρατών από τον 7ο έως και τον 15ο αιώνα. Ιδιαίτερος λόγος θα γίνει για τις σχέσεις των Βουλγάρων και των Σέρβων με τις Μονές του Αγίου Όρους και γενικότερα της Μακεδονίας, για τον Ησυχασμό κατά τον 14ο αιώνα και την αίρεση του Βογομιλισμού.

ΙΜΕ 701 Βυζάντιο και Δύση (9ος-15ος αι.)

Το μάθημα εξετάζει τις σχέσεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με ευρωπαϊκές μεσαιωνικές κοινωνίες (13ος-15ος αι.) και στοχεύει κατ' αρχάς στην κατανόηση της πρόσληψης της μίας κουλτούρας από την άλλη. Έμφαση θα δοθεί στη μελέτη των ταξιδιωτικών αφηγήσεων και στο πώς αυτές κατασκευάζουν τον Εαυτό, τον Άλλο και τον χώρο. Οι φοιτητές θα εξετάσουν τα παραπάνω ζητήματα μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων, όπως, για παράδειγμα, των Σταυροφοριών, της λατινικής κυριαρχίας κ.λπ.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ες αναμένεται: α. να εξοικειωθούν με τις αναλυτικές κατηγορίες της πρόσληψης, της ταυτότητας και του χώρου ως εργαλεία ιστορικής έρευνας, καθώς και με τη μελέτη των ταξιδιωτικών αφηγήσεων, β. να κατανοήσουν τις πολιτισμικές σχέσεις της βυζαντινής αυτοκρατορίας και της μεσαιωνικής Ευρώπης και ομοιότητες και διαφορές στην ιστορική τους εξέλιξη, γ. να μπορούν να απαντήσουν εξειδικευμένες ερωτήσεις εντός του παραπάνω γνωστικού πλαισίου, που ενέχουν συνδυασμό κριτικής σκέψης και γνώσεων, δ. να εξασκηθούν στην προφορική και γραπτή παρουσίαση των ιδεών και των επιχειρημάτων τους, ε. να εξασκηθούν στην οργάνωση μιας έρευνας.

ΙΜΕ 702 Ταυτότητες και ετερότητες στη Δυτική Μεσαιωνική Ευρώπη (10ος-13ος αι.)

Το μάθημα εξετάζει τη συγκρότηση ταυτοτήτων και ετεροτήτων στη Μεσαιωνική Δυτική Ευρώπη (10ος-13ος αι.) και στοχεύει στην κατανόηση των αναλυτικών κατηγοριών «ταυτότητα» και «ετερότητα» ως εργαλείων ιστορικής έρευνας. Αφού παρουσιαστεί ο θεωρητικός προβληματισμός αναφορικά με τη συγκρότηση ταυτοτήτων και ετεροτήτων, θα μελετηθούν στη συνέχεια μεσαιωνικά ιστορικά κείμενα, όπως gesta, ιστορίες βασιλείων και σταυροφορικά αφηγήματα. Οι φοιτητές/ές θα εξετάσουν πώς διαμορφώνονται πολιτικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές ταυτότητες και ετερότητες.

γ) Ειδίκευση στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία

ΙΣΤ 701 Αρχεία και Πηγές της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Το σεμινάριο αποσκοπεί στο να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς: α) να διακρίνουν, να σχολιάσουν και να

επιλέξουν διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ιστορικής έρευνας και ειδικότερα να εκτιμήσουν διεπιστημονικές προσεγγίσεις· β) να κατανοούν σε βάθος το μεθοδολογικό προβληματισμό που αφορά σε διαφορετικές κατηγορίες ιστορικών πηγών, αρχειακών, εκδομένων, εικαστικών και προφορικών· γ) να γνωρίζουν καλά τις βασικές ελληνικές αρχειακές μονάδες και αυτές της αλλοδαπής, τις σχετικές με την νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία· δ) να είναι ικανοί να επιλέξουν τις κατάλληλες ιστορίες για την έρευνά τους· ε) να είναι ικανοί να προγραμματίσουν και να διεκπεραιώσουν αρχειακή ή άλλη ιστορική έρευνα.

ΙΑΤ 702 Θεσμοί και Ιδεολογία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15ος-18ος αι.)

Γενική εισαγωγή στην περίοδο. Συζήτηση σχετικά με το ρόλο του πολέμου στην οθωμανική ιστορία. Γίνεται προσπάθεια να μελετηθούν όλες οι παράμετροι, τις οποίες προκαλεί ένας πόλεμος και όχι μόνο τα πολεμικά γεγονότα αφ' εαυτών. Με βάση αυτό, θα συζητηθούν ζητήματα που άπτονται του γεγονότος του πολέμου, δηλαδή πληθυσμιακές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές. Η προσέγγιση του θέματος θα γίνει μέσω πηγών, βιβλίων προς παρουσίαση και συγγραφής σύντομων ερευνητικών δοκιμίων.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να εμβαθύνουν στην έννοια του πολέμου στην οθωμανική αυτοκρατορία, να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα του φαινομένου, να έρθουν σε επαφή με πηγές, να αναζητήσουν και να διαβάσουν κριτικά τη βιβλιογραφία, να οργανώσουν μια έρευνα και να συγγράψουν μια ερευνητική ακαδημαϊκή εργασία με όλες τις προδιαγραφές της.

ΙΣΤ 702 Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας και ιδιαίτερα με τα είδη των ιστορικών πηγών που έχουν στη διάθεσή τους οι σύγχρονοι ιστορικοί, ώστε να είναι έτοιμοι για έρευνα πεδίου. Η άσκηση περιλαμβάνει μεταγραφή, εκμετάλλευση και σχολιασμό πηγών διαφορετικών ειδών και διαφορετικών περιόδων, μετά από ανάλογη εισήγηση για τα παλαιογραφικά δεδομένα και τη γλώσσα της εποχής. Περιλαμβάνει επίσης εξοικείωση με τεχνικές συνεντεύξεων και προσεγγίσεων της προφορικής και της δημόσιας ιστορίας, όπως και τεχνικές και κανόνες εκμετάλλευσης των ηλεκτρονικών πηγών. Το μάθημα συνδυάζεται με πρακτική άσκηση σε αρχεία και βιβλιοθήκες της πόλης.

ΙΝΣ 704 Επαναστάσεις στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή

Το σεμινάριο προσεγγίζει συγκριτικά το φαινόμενο της επανάστασης στη νεότερη και σύγχρονη εποχή. Αφετηρία είναι η εννοιολογική αποσαφήνιση του όρου «επανάσταση», η συνάφειά του με έννοιες όπως η «εξέγερση» ή ο «εμφύλιος πόλεμος» και η προσπάθεια θεωρητικοποίησής του από κοινωνιολόγους και πολιτικούς επιστήμονες. Αυτά τα ενοποιητικά σχήματα αντιπαραβάλλονται με αναλυτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται από ιστορικούς για την ανάδειξη συναφειών και κυρίως

ιδιαιτεροτήτων μεταξύ διαφορετικών ιστορικών φαινομένων που αποκαλούνται «επαναστάσεις». Η σχετική και συγκριτική ερμηνευτική εμβέλεια των θεωρητικών σχημάτων και των αναλυτικών εργαλείων θα δοκιμαστούν στη μελέτη διαφορετικών επαναστάσεων, οι οποίες, χρονολογικά και γεωγραφικά, εκτείνονται από την Αγγλική και την Αμερικανική Επανάσταση ως την Κινεζική, με ιδιαίτερη αναφορά, ωστόσο, στη Γαλλική και τη Ρωσική Επανάσταση.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του μαθήματος θα επιτρέψει στους φοιτητές/φοιτήτριες:

(α) να κατανοούν την ιστορικότητα του φαινομένου της επανάστασης,

(β) να είναι εξοικειωμένοι με τις επιστημολογικά διαφορετικές θεωρητικοποιήσεις του,

(γ) να γνωρίζουν στην πράξη τις επιστημολογικές διαφορές της ιστορίας από άλλες επιστήμες, όπως η κοινωνιολογία και η πολιτική επιστήμη, που έχουν προσπαθήσει να ερμηνεύσουν το φαινόμενο της επανάστασης,

(δ) να κατανοούν τη σημασία και τη μέθοδο της συγκριτικής προσέγγισης,

(ε) να κατανοούν τα αίτια, την πορεία, τη σημασία και τις προσπάθειες νοηματοδότησης διαφορετικών επαναστάσεων (αγγλική, αμερικανική, γαλλική, ρωσική, κινεζική, επαναστάσεις στη Λατινική Αμερική),

(στ) να διακρίνουν μεταξύ κοινών χαρακτηριστικών και ποιοτικών διαφορών σε φαινομενικά «συγγενή» ιστορικά φαινόμενα,

(ζ) να συγκροτούν και να παρουσιάζουν γραπτά και προφορικά ένα ιστορικό επιχείρημα στηριγμένο στην κριτική ανάλυση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

ΙΣΤ 801 Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία

Πρόκειται για εξατομικευμένο μάθημα/φροντιστήριο του επόπτη της διπλωματικής εργασίας με μοναδικό μαθητή των εποπτευόμενων φοιτητή και προσαρμοσμένο γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο. Σκοπός του μαθήματος είναι να καθοδηγηθεί ο φοιτητής στη βαθιά γνώση της περιόδου/θέματος, όπου θα εστιάσει η διπλωματική του εργασία, στην περαιτέρω άσκηση με τις πηγές της περιόδου, στη συλλογή και τη μελέτη της κατάλληλης βιβλιογραφίας, την επιλογή και αφομοίωση της ερευνητικής μεθοδολογίας, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων βοηθητικών επιστημών.

ΙΣΤ 802 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι

Πρόκειται για την πρώτη φάση εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας υπό εποπτεία. Σκοπός του μαθήματος είναι η οργανωμένη και σωστή προετοιμασία που αφορά την έρευνα, μελέτη και ταξινόμηση του συλλεχθέντος υλικού και προετοιμασία της υπόθεσης εργασίας και των επιχειρημάτων που θα πρέπει να υποστηριχθούν.

ΙΣΤ 803 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ

Πρόκειται για την τελική φάση εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας υπό εποπτεία. Σκοπός του μαθήματος είναι η οργανωμένη και σωστή ολοκλήρωση της έρευνας, μελέτης και σύνθεσης του συλλεχθέντος υλικού και η ολοκλήρωση συγγραφής του τελικού κειμένου της εργασίας.

ΙΝΣ 701 Το όραμα της ελευθερίας στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό

Το μάθημα στοχεύει στην παρακολούθηση του Νεοελληνικού Διαφωτισμού ως ιστορικού φαινομένου ενταγμένου και συνδεδεμένου με το ευρωπαϊκό γίνεσθαι, ταυτόχρονα δε στην ανίχνευση των τοπικών συνθηκών και προϋποθέσεων που επέτρεψαν την εμφάνιση και την άνθησή του στο ελληνικό χώρο την εποχή της ύστερης οθωμανικής πολιτικής κυριαρχίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διερεύνηση και τη μελέτη του αντίκτυπου των καινούριων ιδεών στους συμβατικούς τρόπους σκέψης που επικρατούσαν στην παραδοσιακή ελληνική κοινωνία, τους τρόπους, τα δίκτυα, τα πρόσωπα που συμμετείχαν κ.λπ., καθώς και την απήχησή τους στη συνείδηση της συλλογικής κοινωνίας που τις υποδέχθηκε. Οι νέες ιδέες θα αναλυθούν ως προϋπόθεση για τη γέννηση και εδραίωση του οράματος της ελευθερίας, μέχρι τη στιγμή της πολιτικής διεκδίκησής της μέσα από τις επαναστατικές διαδικασίες των αρχών του 19ου αι. Παράλληλα με την αξιοποίηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, η μελέτη των θεμάτων θα εστιαστεί στα πρωτότυπα έργα αντιπροσωπευτικών συγγραφέων της εποχής.

ΙΝΣ 702 Κλέφτες, Παλικάρια και Αντάρτες: Έλληνες Παράνομοι και Ήρωες

Το μάθημα αφορά καταρχήν τον ιδιαίτερο ρόλο των ενόπλων και άτακτων μαχητών στην ελληνική ιστορία. Πρόκειται για μια ομάδα η οποία αποτέλεσε τη δεξαμενή ανάδειξης εθνικών ηρώων και επηρέασε ιδεολογικά τη συγκρότηση της ελληνικής κοινωνίας και ιδεολογίας. Αναλυτικότερα, αφού παρουσιαστεί ο σύγχρονος θεωρητικός προβληματισμός για το ληστρικό φαινόμενο, θα μελετηθεί η ανάδειξη και η εξέλιξη του κλεφταρματολισμού ως παράγωγου της αδυναμίας ελέγχου της ορεινής περιφέρειας από μία κεντρική εξουσία· ο ρόλος της ληστείας στην πολιτική σκηνή της Ελλάδας του 19ου αιώνα αλλά και στην εξωτερική της πολιτική μέχρι τους Βαλκανικούς Πολέμους· η πάταξή της κατά το μεσοπόλεμο και η αναβίωση του κλέφτικου προτύπου την εποχή της Αντίστασης. Θα μελετηθούν επίσης η σημασία της ληστείας για την εικόνα της Ελλάδας στην Ευρώπη, παράλληλες βαλκανικές περιπτώσεις καθώς και η δημιουργία και η χρήση της στερεοτυπικής αντίληψης του κλέφτη/παλικαριού μέσα από το δημοτικό τραγούδι, τα πεζά, την παραφιλολογία του 20ού αιώνα και την ηρωοποίηση συλλήβδην όλων των φουστανελοφόρων πολεμιστών.

ΙΝΣ 703 Πρόσφυγες στα Βαλκάνια (19ος-20ός αι.)

Το μάθημα εστιάζει στα διαδοχικά προσφυγικά ρεύματα στα Βαλκάνια κατά την περίοδο της οικοδόμησης των εθνικών κρατών τον 19ο και τον 20ο αιώνα. Εξετάζει τα αίτια που οδήγησαν στη γέννηση του προσφυγικού ζητήματος, τις επιπτώσεις του (πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές) που προκάλεσε στις βαλκανικές κοινωνίες. Τέλος αναζητεί και αναδεικνύει τους μηχανισμούς κατασκευής και αναπαραγωγής της μνήμης των προσφύγων.

ΙΝΣ 705 Δουλεία και Δουλεμπόριο στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή

Το σεμινάριο εξετάζει τα φαινόμενα της δουλείας και του δουλεμπορίου στην Ευρώπη και τον Νέο Κόσμο κατά τους Νεότερους Χρόνους. Εισαγωγικά θα παρουσιαστούν οι ιστορικές καταβολές των δύο φαινομένων στην Αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Θα ακολουθήσουν ειδικές εισηγήσεις για τη δουλεία και το δουλεμπόριο μετά την Εποχή των Ανακαλύψεων· για τον καθοριστικό ρόλο τους κατά την εμπορική επανάσταση· για τη δουλεία και το δουλεμπόριο στη Μεσόγειο και την Αμερικανική ήπειρο· για την κριτική του φαινομένου κατά τον Διαφωτισμό· για τις φυλετικές θεωρίες· για τη δουλεία και το δουλεμπόριο στις ΗΠΑ και τη χειραφέτηση των δούλων τον 19ο αιώνα, ειδικότερα κατά τον Αμερικανικό Εμφύλιο Πόλεμο. Τέλος θα εξεταστούν: (α) το κίνημα των πολιτικών δικαιωμάτων στις ΗΠΑ κατά τις δεκαετίες του 1950 και 1960· και (β) οι σύγχρονες αναβιώσεις της δουλείας και του δουλεμπορίου με τη μορφή του human trafficking.

INΣ 706: Αυτοκρατορίες στη νεότερη και σύγχρονη εποχή

Το σεμινάριο εξετάζει τις σημασίες των όρων «αυτοκρατορία», «επίσημη αυτοκρατορία» και «ανεπίσημη αυτοκρατορία» από τους νεότερους χρόνους ως τις αρχές του 21ου αιώνα, τις προϋποθέσεις και τις συγκυρίες συγκρότησης αυτοκρατορικών συστημάτων, τα χαρακτηριστικά τους, τις σχέσεις μητρόπολης-περιφέρειας και τις αιτίες παρακμής και πτώσης των αυτοκρατοριών. Τα αντικείμενα μελέτης είναι η Βρετανική, η Ισπανική, η Γαλλική, η Οθωμανική και η Ρωσική Αυτοκρατορία. Επίσης εξετάζεται η χρήση και η χρησιμότητα του όρου «αυτοκρατορία» σε σχέση με τις ΗΠΑ και την ΕΣΣΔ.

INΣ 707: Εθνική ιδεολογία και διεθνείς σχέσεις των ΗΠΑ

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η μελέτη των βασικών ιδεολογικών και πολιτισμικών αξιωμάτων που διαμόρφωσαν τις σχέσεις των ΗΠΑ με τον υπόλοιπο κόσμο από την ίδρυση του αμερικανικού κράτους ως την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο περιεχόμενο και τη σημασία των εννοιών του Πρόδηλου Πεπρωμένου, του Συνόρου και των Ανοικτών Θυρών για τη συγκρότηση, το περιεχόμενο και τη λειτουργία της «αμερικανικής κοσμικής θρησκείας».

INΣ 708: Εμφύλιοι πόλεμοι στη νεότερη και σύγχρονη εποχή

Το σεμινάριο εξετάζει τον Αμερικανικό, τον Ρωσικό, τον Ισπανικό και τον Ελληνικό Εμφύλιο Πόλεμο με σκοπό να αναδείξει τα χαρακτηριστικά του καθενός εξ αυτών, τις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, ιδεολογικές και πολιτισμικές συγκυρίες εντός των οποίων προέκυψαν και την επίδρασή τους στην εθνική, περιφερειακή, διεθνή και παγκόσμια ιστορία. Στο πρώτο μέρος του σεμιναρίου εξετάζονται τα αίτια, τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά, οι συνέπειες, η ιστοριογραφία και η μνήμη των εμφύλιων συγκρούσεων. Στο δεύτερο μέρος οι φοιτητές/τριες εξασκούνται και εξετάζονται στη μελέτη και ανάλυση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών που σχετίζονται με τους υπό εξέταση εμφυλίους πολέμους.

INΣ 709 Γενοκτονία και Εθνοκάθαρση στη ΝΑ Ευρώπη

Το μάθημα εστιάζει στις δραματικές αλλαγές που συντελέστηκαν στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου

αιώνα στο εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και οδήγησαν στη Γενοκτονία των Χριστιανικών Πληθυσμών της Ανατολής. Διερευνεί τα αίτια, εξετάζει τους μηχανισμούς της εθνοκάθαρσης και αποτιμά τη σημασία των γεγονότων για την ευρύτερη περιοχή.

IAT 701 Διαβαλκανικές Σχέσεις στον 19ο-20ό αι.

Το μάθημα εξετάζει το πλαίσιο της διαμόρφωσης των διαβαλκανικών σχέσεων κατά τον μακρύ 19ο και κατά τον 20ό αιώνα. Η «Μεγάλη Ιδέα» των βαλκανικών κρατών αλλά και επιμέρους ζητήματα όπως το Μακεδονικό ή οι παρεμβάσεις των Μεγάλων Δυνάμεων καθόρισαν ανάλογα και τις μεταξύ τους σχέσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους δύο παγκοσμίους πολέμους (συμπεριλαμβανομένου του Μεσοπολέμου) και στην περίοδο του Ψυχρού Πολέμου.

IAT 703: Οικονομική και κοινωνική ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Το μάθημα εξετάζει πτυχές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η εστίαση γίνεται στην προνεωτερική φάση της ιστορίας της αυτοκρατορίας (14ος-αρχές 19ου αι.). Επιλέγονται είτε θεσμοί (π.χ. συντεχνίες, βακούφια, τιμάριο κ.τ.λ.), είτε φαινόμενα (π.χ. πειρατεία-ληστεία, εξισλαμισμοί, πληθυσμιακές μετακινήσεις κ.τ.λ.) και αναλύονται επί τη βάση του κοινωνικο-οικονομικού πλαισίου της αυτοκρατορίας μέσα στη συγχρονία ή τη διαχρονία τους. Η ανάλυση του θέματος γίνεται μέσα από επιλεγμένες πηγές και βιβλιογραφία. Οι φοιτητές/τριες μετά το πέρας των μαθημάτων θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα των κοινωνικών και οικονομικών διεργασιών μέσα σε ένα αυτοκρατορικό πλαίσιο, το οποίο χαρακτηριζόταν από πολυεθνοτικότητα και εκτεινόταν σε μεγάλη γεωγραφική έκταση, ώστε οι κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις να καθίστανται εξ ορισμού πολύπλοκες. Επιπλέον, η χρονική περίοδος του μαθήματος δίνει μια πρώτης τάξεως ευκαιρία στους/στις φοιτητές/τριες να καταλάβουν τη μετάβαση από έναν μεσαιωνικό στον προ-νεωτερικό κόσμο - ο οποίος θα οδηγήσει στη νεωτερικότητα - μέσα από την οπτική της οικονομίας και της κοινωνίας.

IAL 701 Η εθνογραφική προοπτική της Κοινωνικής/ Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας: Εθνολογική και Λαογραφική Έρευνα

Το μάθημα συζητά τις θεωρητικές βάσεις και τις μεθοδολογικές προτάσεις της κοινωνικής ανθρωπολογίας για να εξετάσει διεξοδικά την εθνογραφία και τους μετασχηματισμούς της τόσο ως ερευνητική μέθοδο όσο και ως παραγωγή εθνογραφικών κειμένων και εικόνων. Από την «αντικειμενική απεικόνιση» της κοινωνικής πραγματικότητας μέχρι την πολιτισμική κριτική και την αναστοχαστική στροφή, η εθνογραφία ως η κατεχοχόν ποιοτική μέθοδος παραμένει στον πυρήνα της ανθρωπολογικής επιστημολογίας. Η εθνογραφική συμμετοχική παρατήρηση, η επιτόπια έρευνα, η αναγωγή στα συμπραζόμενα και η συγκριτική ανάλυση ή η διαπολιτισμική προοπτική αποτελούν τους βασικούς άξονες της. Θα εξετάσουμε τη σχέση της λαογραφίας με την έννοια του πολιτισμού και της παράδοσης, τη μετάβαση από τη μελέτη των εξωτικών και αγροτικών κοινωνιών στην εντόπια ή οικίαι αν-

θρωπολογία, ηθικά ζητήματα στην εθνογραφική έρευνα.

ΙΑΛ 702 Εθνογραφία της Ελλάδας: Ιστορία, Θεματικές και Γεωγραφικές Εξειδικεύσεις, Μεθοδολογικές Τάσεις

Στόχος του μαθήματος είναι η περιοδολόγηση στις θεματικές της εθνογραφικής μελέτης της Ελλάδας από τη δεύτερη δεκαετία του 20ου αιώνα μέχρι τις μέρες μας λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά επιστημολογικά παραδείγματα και τις γεωγραφικές εξειδικεύσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο κοινωνικό και πολιτικό συγκείμενο και στην επιρροή του στην ανάπτυξη της ελληνικής εθνογραφίας. Οι θεματικές των μελετών που θα συζητηθούν αφορούν τις μεταπολεμικές αγροτικές κοινωνίες και τη σχέση τους με το κράτος, το αξιακό σύστημα της τιμής-ντροπής, τη σχέση φύλου και συγγένειας, τα ζητήματα του ιερού, των θρησκευτικών πρακτικών και της υγείας, τις μελέτες μεταναστών, προσφύγων και μειονοτικών, την εθνογραφική προσέγγιση της ελληνικής κρίσης και της πανδημίας.

Γ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται από τον/την υποψήφιο/α αίτηση μετά την ολοκλήρωση του α' έτους σπουδών (στο διάστημα 20-31 Μαΐου), η οποία περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα και περίληψη της προτεινόμενης εργασίας (όχι μικρότερη των 300 λέξεων) με τη σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας.

Η Συνέλευση του Τμήματος εντός μηνός ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων/ουσα. Τα δύο άλλα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο τμήμα του Α.Π.Θ. και άλλων Α.Ε.Ι. του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το θέμα της προτεινόμενης εργασίας, όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο.

Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν οι διδάσκοντες/ουσες των κατηγοριών, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 83 του ν. 4957/2022.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Μετά την ολοκλήρωση και κατάθεση της Μ.Δ.Ε., όχι αργότερα από τη 15η Μαΐου, ο/η επιβλέπων/ουσα καταθέτει εντός δεκαπέντε (15) ημερών Εισήγηση και Βεβαίωση Ελέγχου Λογοκλοπής από όποιο σύστημα ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ.

Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου αποκλειστικά και μόνον στο διάστημα 15-30 Ιουνίου στους χώρους των οικείων Τομέων, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που αιτούνται παράταση. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον/την υποψήφιο/α και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν

από τη δημόσια προφορική παρουσίαση.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που τεκμηριώνονται με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών ή με γραπτή αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντα/ουσας που κατατίθενται έως και τη 15η Μαΐου, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Σ.Ε., έως και τη 15η Σεπτεμβρίου για κατάθεση της Μ.Δ.Ε. Σε αυτή την περίπτωση η διαδικασία υποβολής της Εισήγησης και της εξέτασης ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να ολοκληρωθεί έως τη 15η Οκτωβρίου.

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10), ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Μετά την προφορική παρουσίαση, η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του/της υποψηφίου/ας, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο/η υποψήφιος/α ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός, η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε. καθορίζονται στον κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 11

Τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας.

Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Η διδακτική δραστηριότητα περιλαμβάνει τον καθορισμό του περιεχομένου του μαθήματος στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, βιβλιογραφία, σημειώσεις και τρόπο αξιολόγησης.

Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται δια φυσικής παρουσίας.

Το πρόγραμμα είναι πλήρους και υποχρεωτικής παρακολούθησης για το σύνολο των διδασκόμενων μαθημάτων. Το όριο απουσιών που δικαιούται ο/η κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια είναι μέχρι τρεις (3) σε κάθε μάθημα.

Άρθρο 12

Έλεγχος γνώσεων

Ο συγκεκριμένος τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ. και είναι υποχρεωτικός για όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού και αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός μιας εβδομάδας από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει για οποιονδήποτε λόγο στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται τον επόμενο Σεπτέμβριο, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Καθηγητών/τριών, οι οποίοι/ες έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον επόμενο Σεπτέμβριο. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδάσκων/ουσα.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει λόγω μη υποβολής των απαραίτητων εργασιών, μπορεί να τις υποβάλει τον επόμενο Σεπτέμβριο με ποινή μείωσης του βαθμού κατά 30%. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε.) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

Συγκεκριμένα:

$$\text{Βαθμός } \Delta.Μ.Σ. = \frac{\text{Βαθμός μαθήματος } 1 \times \text{ECTS μαθήματος } 1 + \text{Βαθμός μαθήματος } 2 \times \text{ECTS μαθήματος } 2 + \dots + \text{Βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας } \times \text{ECTS μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας}}{\text{Συνολικός αριθμός ECTS.}}$$

Άρθρο 13

Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Τα αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

Η Σύγκλητος του Α.Π.Θ., η οποία ασκεί αρμοδιότητες όπως αυτές ορίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ., που αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη/ισσα, ως Πρόεδρο, που είναι αρμόδιος/ια για τα ακαδημαϊκά θέματα και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή και ένα μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.)

Η Συνέλευση του Τμήματος, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 4957/2022.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.), αποτελείται από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας

καθηγητή/τριας ή αναπληρωτή/τριας καθηγητή/τριας και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος με διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Άρθρο 14

Διδάσκοντες/ουσες

Το διδακτικό έργο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ανατίθεται από το αρμόδιο όργανο στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

1. Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),

2. Ομότιμους/ες Καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

3. Συνεργαζόμενους/ες Καθηγητές/τριες,

4. Εντεταλμένους διδάσκοντες/ουσες,

5. Επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

6. Ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

7. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. περί ανάθεσης του διδακτικού έργου, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους/στις υποψήφιους/ιες διδάκτορες/ισσες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσών περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση της βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων/ουσών για τη διδασκαλία μαθημάτων ρυθμίζεται με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τηρουμένων των όρων του νόμου.

Άρθρο 15

Πόροι Προγράμματος-Οικονομική Διαχείριση

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

- α. δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- β. κληροδοτήματα,
- γ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δ. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.
- ε. τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και
- στ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Η διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Π.Θ.

Άρθρο 16

Αξιολόγηση-Περιοδική Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση των μαθημάτων διενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα του Α.Π.Θ. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες το αξιολογούν ηλεκτρονικά, μέσω του πληροφοριακού συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ.

Η αξιολόγηση των διδασκόντων/ουσών γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους/στις φοιτητές/τριες, το επίπεδο της προετοιμασίας τους, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης και διεθνώς καθιερωμένης - για υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές - βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών γραφείου κ.λπ.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης λειτουργίας του, καθώς και λοιπά σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν κατά το στάδιο της αξιολόγησης κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.

Άρθρο 17

Ακαδημαϊκή δεοντολογία και λογοκλοπή

1. Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργα-

σία, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ίας του/της υποψηφίου/ίας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της.

2. Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 18

Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και αποφασίζει να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στους/στις αποφοιτήσαντες.

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο και εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Στο Δίπλωμα αναγράφονται το Τμήμα, το έμβλημα του Α.Π.Θ., η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., τα στοιχεία του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων.

Οι αποφοιτήσαντες/σασες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες μπορούν να λαμβάνουν, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή τους ως διπλωματούχων, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του Π.Μ.Σ.

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 19

Μεταβατικές Διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται με την παρούσα πράξη ρυθμίζονται με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η ισχύς της απόφασης άρχεται με την δημοσίευσή της.
 Β. Την τροποποίηση από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 της υπ' αρ. 26656/20-5-2019 απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2109), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13844/19-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2125) σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 όπως ισχύουν, ως εξής:

Άρθρο 1

Αντικείμενο-σκοπός του Π.Μ.Σ.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής οργανώνει και λειτουργεί Π.Μ.Σ. με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα (MA in Historical Research)».

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι ο επιστημονικός κλάδος της Ιστορίας με τις τρεις ειδικότητες του, ήτοι: α) την Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία (Ancient and Roman History), β) τη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία (Byzantine and Medieval History) και γ) τη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία (Modern and Contemporary History).

Σκοπός του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα είναι:

(α) να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του εξειδικευμένη επαγγελματική ερευνητική κατάρτιση σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του κλάδου της Ιστορίας,

(β) να τους/τις εξοικειώνει με νέες θεωρητικές προσεγγίσεις και τα σύγχρονα εργαλεία που εφαρμόζονται στην ιστορική έρευνα και

(γ) να τους διδάσκει τη μέθοδο της διεπιστημονικής προσέγγισης των ιστορικών προβλημάτων.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όπως παρακολούθησαν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής:

(α) εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της επιστήμης της Ιστορίας, τα νεότερα πορίσματα της έρευνας καθώς και με τον τρόπο της επικοινωνίας της με τις συναφείς ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες,

(β) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας.

Οι μεταπτυχιακές σπουδές αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικείμενων του πρώτου κύκλου σπουδών των Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών, εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Άρθρο 2

Απονεμόμενος Τίτλος Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Ιστορική Έρευνα» στις εξής ειδικότητες:

- α) Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία,
- β) Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία και
- γ) Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020 (Α' 254).

Άρθρο 3

Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

I. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος η οποία είναι επιφορτισμένη με τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο σε άλλα όργανα.

II. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου και αποτελείται από τον αρμόδιο Αντιπρύτανη, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου, καθώς επίσης και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Π.Θ., και από ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Π.Θ. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα δεύτερου κύκλου. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

III. Η Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

2. αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,

3. εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

4. συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

5. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

6. εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. 1) και 4) δύναται να μεταβιβάζονται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.

IV. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. η οποία απαρτίζεται από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και ανα-

λαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), εξαιρουμένων των τριμηνιαίων αναμορφώσεων των ετήσιων προϋπολογισμών της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 239 του ν. 4957/2022,

2. καταρτίζει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ. και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

3. εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ. και δύναται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ.,

4. εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών,

5. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, σύμφωνα με τις προτάσεις των οικείων Τομέων, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022,

6. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

7. καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

8. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

Στη Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες του Τμήματος, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Υ. Ο/η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. ο/η οποίος/α προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή/τριας ή Αναπληρωτή/τριας Καθηγητή/τριας και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του/της έργο.

Ο/η Διευθυντής/τρια έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ. 4 του ν. 4957/2022 και όποιες άλλες ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

1. Προεδρεύει της Σ.Ε. και συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

2. εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

3. εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

4. είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

5. παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.

Ο/η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για την τήρηση φακέλων και βαθμολογιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Επίσης, ενημερώνει τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες για θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. Τέλος, είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγονται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Υποψηφίων στο Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής.

2. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

Άρθρο 5

Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

1. Αριθμός εισακτέων και διαδικασία αίτησης

Ο αριθμός εισακτέων στο Πρόγραμμα κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, δέκα (10) ανά ειδικεύση σπουδών, και κατ' ατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδικεύση σπουδών. Σε περίπτωση που αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδικεύση.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος το μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο μέγιστος και κατώτατος αριθμός των εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, η ύλη και η ενδεικτική βιβλιογραφία των εξεταστέων μαθημάτων στις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., όπου προβλέπονται εξετάσεις, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης. Ως απαραίτητη προϋπόθεση γλωσσολογίας, ορίζεται η πιστοποιημένη γνώση επιπέδου C1 μιας ξένης γλώσσας (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική). Οι αλλοδαποί/ες υποψήφιοι/ιες, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον Β2.

Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται σε έντυπη μορφή στη Γραμματεία του Τμήματος στο διάστημα 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδίκευση του Π.Μ.Σ. την οποία ο/η υποψήφιος/α επιθυμεί να παρακολουθήσει. Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται, πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση του βαθμού γνώσης ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

2. Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνουν:

(α) Βαθμό Πτυχίου/Διπλώματος, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας [σαράντα τοις εκατό (40%)].

(β) Στοιχεία φακέλου: Αναλυτική βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα μεγάλης βαρύτητας σε ECTS και συνάφειας με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και της επιλεγείσας ειδίκευσης [δέκα τοις εκατό (10%)], επιπλέον γλώσσες [πέντε τοις εκατό (5%)], δημοσιεύσεις/ερευνητική προϋπηρεσία [πέντε τοις εκατό (5%)].

(γ) Συνέντευξη και επιτυχή προφορική εξέταση στα γνωστικά αντικείμενα της κάθε ειδίκευσης ($\geq 6/10$) από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος. Ο βαθμός της συνέντευξης-εξέτασης προμετρείται κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας και κατά σαράντα τοις εκατό (40%) για την ειδίκευση της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας. Η βαθμολογία της προφορικής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς. Η διαφορά της μοριοδότησης στην τρίτη ειδίκευση προκύπτει από την απουσία πρόσθετης γραπτής εξέτασης, καθώς θεωρήθηκε επαρκής η εξέταση -και με τη χρήση και αξιοποίηση πηγών- στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει η ειδίκευση αυτή.

(δ) Επιτυχή γραπτή εξέταση ($\geq 6/10$) στη μετάφραση και τον ιστορικό σχολιασμό γραπτών πηγών, συναφών με τις ειδικεύσεις της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας, καθώς και της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας από τριμελή Επιτροπή, την οποία ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Η βαθμολογία της γραπτής εξέτασης εξάγεται σε ακέραιους αριθμούς. Αναβαθμολόγηση των γραπτών γίνεται, εφόσον προκύψει διαφορά τριών και άνω βαθμών μεταξύ δύο βαθμολογητών.

3. Διαδικασία επιλογής

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους/ες τους/τις υποψηφίους/ες και, ύστερα από σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους/ες δεν πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια που έχουν καθοριστεί από το Τμήμα. Εν συνέχεια καλεί σε γραπτή εξέταση ή/και σε συνέντευξη και προφορική εξέταση, ανάλογα με την ειδίκευση, τους/τις προκρινόμενους/ες υποψηφίους/ες που έχουν συγκεντρώσει τα προσαπαιτούμενα. Αν η εξέταση είναι προφορική, τηρείται ατομικό φύλλο πρακτικών, όπου καταγράφεται αναλυτικά η επίδοση του/της υποψηφίου/ιας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών. Σε περίπτωση ισοβαθμίας ή βαθμολογικής απόκλισης μικρότερης ή ίσης της μισής μονάδας (0,5) από τη βαθμολογία του/της τελευταίου/ας επιτυχόντος/ούσης, είναι δυνατή η υπέρβαση του αριθμού των επιτυχόντων/ουσών ανά ειδίκευση υπό την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα δεν ξεπερνά τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στην ιδρυτική πράξη του Π.Μ.Σ. (30). Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο εργάσιμων ημερών (2) από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι/ες έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων/ουσών. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμα της κοινοποιείται στους/στις ενδιαφερόμενους/ες το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων/ουσών, αφού επικυρωθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, αναρτάται στον Πίνακα Ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που ένας/μία υποψήφιος/α δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον/την αμέσως επόμενο/η επιτυχόντα/ούσα.

Άρθρο 6

Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

1. Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα τέσσερα (4) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της Μ.Δ.Ε.

Στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί άπαξ, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προμετρείται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/φοιτήτρια δύναται να αιτηθεί αναστολής σπουδών για λόγους υγείας και ανωτέρας βίας, συμπεριλαμβανομένης της στράτευσης λόγω λήξης της αναβολής, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

2. Όροι φοίτησης

Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας, στην οποία ορίζονται η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή.

Η τακτική παρακολούθηση όλων των μαθημάτων/ασκήσεων και η συμμετοχή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κάθε Τομέα είναι υποχρεωτικές. Η παρουσία ελέγχεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και η επίδοση αξιολογείται διαρκώς από αυτόν.

Η δήλωση των μαθημάτων επιλογής γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων).

Η δημόσια προφορική υποστήριξη των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και οι προφορικές παρουσιάσεις εργασιών, οι οποίες προβλέπονται από τα δελτία περιγραφής των μαθημάτων, είναι υποχρεωτικές.

Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος με αίτηση του ίδιου/ιδίας ή με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον τεκμηριώνεται (α) η μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, (β) η αποτυχία και στην επαναληπτική εξέταση μαθήματος (βλ. άρθρο 8.2), (γ) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως λογοκλοπή ή ανάθεση των καθηκόντων σε τρίτους, (δ) μη υποβολή αίτησης ανάληψης θέματος διπλωματικής εργασίας κατά τη λήξη του α' έτους σπουδών και (ε) η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός των προβλεπόμενων από τον παρόντα Κανονισμό προθεσμιών.

Άρθρο 7

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες εγγράφονται και συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. για την Ιστορική Έρευνα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους/τις φοιτητές/τριες του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτητρίες που γίνονται δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις (3) απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από το πρόγραμμα.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών-Έλεγχος Γνώσεων

Το Π.Μ.Σ διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

1. Πρόγραμμα Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. για την Ιστορική Έρευνα περιλαμβάνει επιγραμματικά τα εξής μαθήματα που κατανέμονται σε τρεις (3) ειδικεύσεις.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1° Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΡΧ 701	Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΑΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
2° Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΡΧ 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΡΩ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30

3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
APX 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
APX 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
APX 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30
	Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΑΕ και ΙΡΩ			
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΑΕ 701	Ελληνική Επιγραφική	3	Ε	15
ΙΑΕ 702	Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία	3	Ε	15
ΙΑΕ 703	Νομισματική	3	Ε	15
ΙΑΕ 704	Αρχαϊκή Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 705	Κλασική Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 706	Ελληνιστική Εποχή	3	Ε	15
ΙΑΕ 707	Μορφές και Θεσμοί Κοινωνικής, Πολιτικής και Θρησκευτικής Οργάνωσης	3	Ε	15
ΙΑΕ 708	Διακρατικές και Διπλωματικές Σχέσεις	3	Ε	15
ΙΡΩ 701	Λατινική Επιγραφική	3	Ε	15
ΙΡΩ 702	Λατινική Ιστοριογραφία	3	Ε	15
ΙΡΩ 703	Ρεπουμπλικανική Περίοδος	3	Ε	15
ΙΡΩ 704	Αυτοκρατορική Περίοδος	3	Ε	15
ΙΡΩ 705	Οι Επαρχίες του Ρωμαϊκού Κράτους	3	Ε	15
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ				
1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
IBM 701	Γραπτές Πηγές της Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΒΥ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
IBM 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΒΥ ή ΙΣΛ ή ΙΜΕ)	3	Ε	15
	Σύνολο			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
IBM 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
IBM 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
IBM 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30

Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΒΥ, ΙΣΛ και ΙΜΕ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΒΥ 701	Διοίκηση και Θεσμοί του Βυζαντίου	3	E	15
ΙΒΥ 702	Οικονομία και Κοινωνία του Βυζαντίου	3	E	15
ΙΒΥ 703	Προσωπογραφία και Κοινωνικά Δίκτυα στο Βυζάντιο	3	E	15
ΙΒΥ 704	Απονομή Δικαιοσύνης στο Βυζάντιο	3	E	15
ΙΒΥ 705	Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντινού Κόσμου	3	E	15
ΙΒΥ 706	Ειδικά Θέματα Πολιτικής και Εκκλησιαστική Ιστορίας του Βυζαντίου	3	E	15
ΙΒΥ 707	Βυζάντιο και Λαοί της Ανατολής	3	E	15
ΙΣΛ 701	Βυζάντιο και Σλάβοι	3	E	15
ΙΣΛ 702	Ιστορία και Πολιτισμός των Νοτιοσλαβικών Λαών	3	E	15
ΙΜΕ 701	Βυζάντιο και Δύση (9ος - 15ος αι.)	3	E	15
ΙΜΕ 702	Ταυτότητες και Ετερότητες στην Δυτική Μεσαιωνική Ευρώπη (10ος - 13ος αι.)	3	E	15

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΙΣΤ 701	Αρχεία και Πηγές της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	E	15
	Σύνολο			30
2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μα- θήματος	ECTS
ΙΣΤ 702	Μεθοδολογία Έρευνας και Ασκήσεις	3	Υ	15
	Επιλεγόμενο μάθημα (από τον κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων ΙΝΣ, ΙΑΤ, ΙΑΛ)	3	E	15
	Σύνολο			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/ εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΙΣΤ 801	Εξειδικευμένη και Εξατομικευμένη Διδασκαλία	3	Υ	15
ΙΣΤ 802	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας Ι		Υ	15
	Σύνολο			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΣΤ 803	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ΙΙ		Υ	30
	Σύνολο			30
Κατάλογος Επιλεγόμενων Μαθημάτων για ΙΝΣ, ΙΑΤ και ΙΑΛ				
Κωδικός	Τίτλος			ECTS
ΙΝΣ 701	Το Όραμα της Ελευθερίας στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό	3	E	15
ΙΝΣ 702	Κλέφτες, Παλικάρια και Αντάρτες: Έλληνες Παράνομοι και Ηρωες	3	E	15
ΙΝΣ 703	Πρόσφυγες στα Βαλκάνια (19ος-20ός αι.)	3	E	15
ΙΝΣ 704	Επαναστάσεις στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 705	Δουλεία και δουλεμπόριο στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 706	Αυτοκρατορίες στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 707	Εθνική ιδεολογία και διεθνείς σχέσεις των ΗΠΑ	3	E	15
ΙΝΣ 708	Εμφύλιοι Πόλεμοι στη νεότερη και σύγχρονη εποχή	3	E	15
ΙΝΣ 709	Γενοκτονία και εθνοκάθαρση στη ΝΑ Ευρώπη	3	E	15
ΙΑΤ 701	Διαβαλκανικές Σχέσεις στον 19ο/20ό αιώνα	3	E	15
ΙΑΤ 702	Θεσμοί και Ιδεολογία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15ος-18ος αι.)	3	E	15

IAT 703	Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	3	E	15
IAA 701	Η Εθνογραφική Προοπτική της Κοινωνικής / Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας	3	E	15
IAA 702	Εθνογραφία της Ελλάδας: Ιστορία, Θεματικές και Γεωγραφικές Εξειδικεύσεις, Μεθοδολογικές Τάσεις	3	E	15

Το σύνολο των ECTS του Π.Μ.Σ. είναι εκατό είκοσι (120). Από αυτά τριάντα (30) αντιστοιχούν σε δυο υποχρεωτικά μαθήματα υποδομής, τριάντα (30) σε δύο επιλεγόμενα μαθήματα, αποκλειστικά της ειδίκευσής του, δεκαπέντε (15) σε φροντιστήριο με τη μορφή της εξειδικευμένης και εξατομικευμένης διδασκαλίας και σαράντα πέντε (45) στην εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.

Τα επιλεγόμενα μαθήματα προσφέρονται ανά εξαήμερο σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα των Καθηγητών/τριών.

Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου διαρκούν δεκατρείς (13) εβδομάδες. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθώς και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο ή με απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Στο πλαίσιο των μαθημάτων που αφορούν στις Πηγές ή τη Μεθοδολογία της Έρευνας και Ασκήσεις μπορούν να προσφέρονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο και ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε., προαιρετικά ενισχυτικά γλωσσικά σεμινάρια-ασκήσεις από τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. των οικείων Τομέων.

2. Έλεγχος γνώσεων

Ο συγκεκριμένος τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ. και είναι υποχρεωτικός για όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού και αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός μιας εβδομάδας από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει για οποιονδήποτε λόγο στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται τον επόμενο Σεπτέμβριο, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Καθηγητών/τριών, οι οποίοι/ες έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον επόμενο Σεπτέμβριο. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδάσκων/ουσα. Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει λόγω μη υποβολής των απαραίτητων εργασιών, μπορεί να τις υποβάλει τον επόμενο Σεπτέμβριο με ποινή μείωσης του βαθμού κατά 30%. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.)

3.1. Ορισμός θέματος και Επιτροπή Μ.Δ.Ε. Για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται από τον/την υποψήφιο/α αίτηση μετά την ολοκλήρωση του α' έτους σπουδών (στο διάστημα 20-31 Μαΐου), η οποία περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα και περίληψη της προτεινόμενης εργασίας (όχι μικρότερη των 300 λέξεων) με τη σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας.

Η Συνέλευση του Τμήματος εντός μηνός ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί Τριμελή

Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων/ουσα. Τα δύο άλλα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο τμήμα του Α.Π.Θ. και άλλων Α.Ε.Ι. του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το θέμα της προτεινόμενης εργασίας, όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κάθε Καθηγητής/τρια αναλαμβάνει ετησίως την εποπτεία τριών (3) κατ' ανώτατο όριο εργασιών.

Η Συντονιστική Επιτροπή τηρεί ηλεκτρονικό μητρώο των θεμάτων των διπλωματικών εργασιών, ώστε να αποφεύγονται στην πορεία του χρόνου οι επικαλύψεις. Το μητρώο αυτό αναρτάται και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. με ευθύνη της Γραμματείας και του/της εκάστοτε Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.

Τον Ιανουάριο ή Φεβρουάριο εκάστου ακαδημαϊκού έτους πραγματοποιείται δημόσια προφορική παρουσίαση της προόδου των φοιτητών/τριών ως προς την πορεία έρευνας και συγγραφής της Μ.Δ.Ε.

3.2. Στόχοι. Η Μ.Δ.Ε. αποδεικνύει τη δυνατότητα των υποψηφίων για αυτόνομη επιστημονική εργασία, την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα, τη θεωρητική και μεθοδολογική τους επάρκεια. Η Μ.Δ.Ε. δεν αποσκοπεί απαραίτητα στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής γνώσης.

3.3. Μέγεθος. Η Μ.Δ.Ε. δεν θα πρέπει συνολικά να ξεπερνά τις 30.000 λέξεις (κείμενο και υποσημειώσεις χωρίς τη βιβλιογραφία και τα παραρτήματα). Η ελάχιστη έκταση είναι 20.000 λέξεις. Ο ακριβής αριθμός των λέξεων δηλώνεται από τον επόπτη κατά την υποβολή της Μ.Δ.Ε. και επαληθεύεται από το ψηφιακό αντίγραφο. Αν αποκλίνει σημαντικά, η Μ.Δ.Ε. δεν γίνεται αποδεκτή για εξέταση.

3.4. Μορφή. Η Μ.Δ.Ε. στην έντυπή της μορφή υποβάλλεται γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, με εξώφυλλο και χαρτοβιβλιοδετημένη. Αν περιέχει εικόνες και σχέδια, αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να δηλώνεται η προέλευσή τους. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή, το Τμήμα και ο Τομέας, ο τίτλος της Μ.Δ.Ε., το ονοματεπώνυμο του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας, η ημερομηνία κατάθεσης και ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια.

3.5 Υποβολή. Μετά την ολοκλήρωση και κατάθεση της Μ.Δ.Ε., όχι αργότερα από τη 15η Μαΐου, ο/η επιβλέπων/ουσα καταθέτει εντός δεκαπέντε (15) ημερών Εισήγηση και Βεβαίωση Ελέγχου Λογοκλοπής από όποιο σύστημα

ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ. Ταυτόχρονα ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος την εργασία του/της σε τρία (3) αντίτυπα και βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων συγγραφέων πέραν των παραπεμπομένων ούτε κατά λέξη παραθέματα πέραν των αναλόγως σημειωμένων.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που τεκμηριώνονται με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών ή με γραπτή αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντα/ουσας που κατατίθενται έως και τη 15η Μαΐου, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Σ.Ε., έως και τη 15η Σεπτεμβρίου για κατάθεση της Μ.Δ.Ε. Σε αυτή την περίπτωση η διαδικασία υποβολής της Εισήγησης και της εξέτασης ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να ολοκληρωθεί έως τη 15η Οκτωβρίου.

3.6. Υποστήριξη. Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου αποκλειστικά και μόνον στο διάστημα 15-30 Ιουνίου στους χώρους των οικείων Τομέων, με την εξαίρεση των περιπτώσεων που αιτούνται παράταση. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον/την υποψήφιο/α και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια προφορική παρουσίαση. Η παρουσίαση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα και η συζήτηση των μελών της Επιτροπής και του/της εξεταζομένου/ης πάνω από 45 λεπτά. Τη διαδικασία συντονίζει το κατά τη βαθμίδα ανώτερο και αρχαιότερο μέλος της Επιτροπής εξαιρουμένου/ης του/της επιβλέποντος/ουσας. Αν ο/η φοιτητής/τρια δεν προσέλθει στην τελική εξέταση, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

3.7. Βαθμολογία. Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10), ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του. Σε περίπτωση αποτυχίας κατά την εξέταση του Ιουνίου, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, χωρίς νέα εισήγηση, έως τη 15η του επομένου Σεπτεμβρίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως την 30ή Σεπτεμβρίου. Στην περίπτωση αυτή η εργασία δεν μπορεί να βαθμολογηθεί με «Άριστα».

Στις περιπτώσεις που έχει χορηγηθεί παράταση και ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει κατά την πρώτη εξέταση, μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, χωρίς νέα εισήγηση, έως την 30ή Νοεμβρίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως τη 15η Δεκεμβρίου. Και στην περίπτωση αυτή η εργασία δεν μπορεί να βαθμολογηθεί με «Άριστα».

3.8. Ολοκλήρωση διαδικασίας. Μετά την προφορική παρουσίαση, η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του/της υποψηφίου/ας, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο/η υποψήφιος/α ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της

σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός, η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Εφόσον η δοκιμασία ήταν επιτυχής, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει ένα (1) αντίτυπο της εργασίας σε γραπτή και ηλεκτρονική μορφή (PDF) στη Γραμματεία του Τμήματος. Στο εσώφυλλο θα αναφέρεται και η ημερομηνία έγκρισης και στο κάτω μέρος θα αναγράφεται η φράση «Η έγκριση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν υποδηλώνει αναγκαστικά ότι αποδέχεται το Τμήμα τις γνώμες του/της συγγραφέα». Ταυτόχρονα με την κατάθεση ο φοιτητής/τρια υποχρεούται να καταθέσει περίληψη έκτασης 100-120 λέξεων (στην ελληνική και αγγλική) στη Γραμματεία του Τμήματος προς ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

4. Βαθμός διπλώματος

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μ.Δ.Ε. Η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε. και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μ.Δ.Ε., πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό Πιστωτικών Μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

$$\begin{aligned} & (\text{Βαθμός μαθήματος } 1 \times \text{ECTS μαθήματος } 1 + \\ & \text{Βαθμός μαθήματος } 2 \times \text{ECTS μαθήματος } 2 + \dots + \\ & \text{Βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας } \times \\ & \text{ECTS μεταπτυχιακής διπλωματικής} \end{aligned}$$

Βαθμός εργασίας =

Δ.Μ.Σ. = $\frac{\text{Βαθμός εργασίας}}{\text{Συνολικός αριθμός ECTS}}$

Άρθρο 9

Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων στο κανονιστικό πλαίσιο.

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10

Διδακτικό Προσωπικό

Το διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. ανατίθεται, κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων/ουσών:

1. Μέλη Δ.Ε.Π., Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού

(Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),

2. ομότιμους/ες καθηγητές/τριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

3. συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

4. εντεταλμένους διδάσκοντες/ουσες,

5. επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

6. ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

7. επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

1. το ονοματεπώνυμο του/της διδάσκοντα/ουσας,

2. την ιδιότητά του/της,

3. το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο), και

4. τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα ή σεμινάριο.

Υποχρέωση του/της προσκεκλημένου/ης διδάσκοντα/ουσας είναι να τηρεί το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό έχει καθοριστεί από τη Σ.Ε., και να ακολουθεί τους όρους εξέτασης και αξιολόγησης, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό λειτουργίας.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσών περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων που καταρτίζεται με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας Π.Μ.Σ.

Με την έναρξη παρακολούθησης του Π.Μ.Σ., ορίζεται για κάθε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια ένα μόνιμο μέλος του Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. ως Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος. Ο ρόλος του/της είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών/τριών, να ενημερώνεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες για τυχόν συνεχείς απουσίες των φοιτητών/τριών που είναι στην ευθύνη τους, καθώς και η σχετική ενημέρωσή τους (μέσω της Γραμματείας) ότι τέτοια απουσία μπορεί να επιφέρει την αποτυχία στο μάθημα. Επιπλέον ο/η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος παρέχει βοήθεια σχετικά με την επιλογή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον/την ακαδημαϊκό/ή σύμβουλό τους για οποιοδήποτε πρόβλημα το οποίο μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος παρέχει στον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια την αναγκαία συμβουλευτική για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να έχει συναντήσεις κατά τακτά διαστήματα με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες που έχει αναλάβει και όχι λιγότερο από δυο (2) φορές το εξάμηνο.

Στα καθήκοντά του/της περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Ο εντοπισμός των αναγκών και ερευνητικών ενδιαφερόντων του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και η ενθάρρυνση να κατευθυνθεί προς τους τομείς που του ταίριαζουν.

- Η ενημέρωση και η διευκόλυνση των επαφών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τρια με τα συλλογικά όργανα του Π.Μ.Σ. και τις υπηρεσίες διοίκησης.

- Η παροχή βοήθειας για την κατάρτιση του ατομικού εξαμηνιαίου προγράμματος σπουδών του/της και τον καθορισμό του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

- Ο εντοπισμός των φοιτητών/τριών που οφείλουν πολλά μαθήματα.

- Η μέριμνα και η κατάρτιση σχεδίου για αυτούς τους/τις φοιτητές/τριες.

Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους/τις Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις, δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. ή του/της Διευθυντή και με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ. Ως επικουρικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται είτε να ανατίθεται επικουρικό έργο είτε να δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε αντικείμενα που προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. Στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής υποψηφιότητας καθώς και τα ειδικότερα προσόντα.

Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 11

Έσοδα Προγραμμάτων-Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

- α. δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- β. κληροδοτήματα,
- γ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δ. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,
- ε. τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και
- στ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Το Π.Μ.Σ. καταρτίζει σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία αναλυτικό προϋπολογισμό για τα πέντε (5) έτη λειτουργίας, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος και το λειτουργικό του κόστος.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 12

Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στο Π.Μ.Σ. διά της Γραμματείας του και μελών Ε.Τ.Ε.Π. που υπηρετούν σε αυτό την απαραίτητη για τη λειτουργία του διοικητική και τεχνική υποστήριξη. Οι χώροι διεξαγωγής της διδασκαλίας του Π.Μ.Σ., ο αναγκαίος υλικοτεχνικός εξοπλισμός (επάρκεια και ποιότητα) για τη λειτουργία του Προγράμματος και η δυνατότητα κάλυψης αυτών περιγράφονται στην έκθεση που συνυποβλήθηκε μαζί με τον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 13

Μηχανισμός Διαχείρισης Παραπόνων

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εναρμονίζεται με τις προβλεπόμενες διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (ΦΕΚ 4084/τ.Β'/23-6-2023, άρθρο 22).

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε παράπονο ή ένσταση σχετικά με τις σπουδές τους.

Ως Παράπονο ορίζεται η εκδήλωση δυσαρέσκειας (προφορική ή γραπτή) από πλευράς του/της φοιτητή/τριας του Τμήματος, λόγω διάψευσης των προσδοκιών του αναφορικά με το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ως Ένσταση ορίζεται κάθε γραπτή και επίσημη διατύπωση αμφιβολίας ή αντίρρησης εκ μέρους του/της φοιτητή/τριας για την λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Τμήματος, σχετικά με το υποβαλλόμενο αίτημά του/της.

Η πολιτική διαχείρισης παραπόνων απευθύνεται σε ενεργούς μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως:

- i. διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης,
- ii. ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού,
- iii. ελλιπής ενημέρωση φοιτητών/τριών από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καταλαμβάνονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τόσο από δικαιώματα όσο και από υποχρεώσεις. Οφείλουν να απευθύνονται

στον/στην Ακαδημαϊκό/ή τους Σύμβουλο για καθοδήγηση και υποστήριξη σε θέματα που τους απασχολούν και σχετίζονται με τις σπουδές και τη φοίτησή τους. Οι φοιτητές/τριες δύνανται να υποβάλλουν προφορικό ή γραπτό παράπονο όταν ενέργεια ή απόφαση μέλους του Τμήματος ή συλλογικού οργάνου δε συνάδει με:

1. Τους κανονισμούς σπουδών και φοίτησης,
2. τον Κώδικα Δεοντολογίας ή/και τις προβλεπόμενες διαδικασίες, που αφορούν στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και την έρευνα,
3. την ορθολογική χρήση εγκαταστάσεων και υποδομών,
4. την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των πνευματικών δικαιωμάτων,
5. την πρότερη εργασιακή συμπεριφορά,
6. της ίσης μεταχείρισης και ισότητας,
7. την καταπολέμηση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε αίτημα ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους, ως ακολούθως:

- Για θέματα ακαδημαϊκού περιεχομένου σχετικά με τις σπουδές, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο του Προγράμματος.

- Για θέματα που απαιτούν τη διαμεσολάβηση μεταξύ μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και καθηγητών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος, οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στον Συνήγορο του Φοιτητή του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος του Φοιτητή μεριμνά για την τήρηση της νομιμότητας και της ακαδημαϊκής ηθικής και τάξης στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης με σκοπό τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο Συνήγορος δεν παρεμβαίνει σε ουσιαστικά θέματα διδασκαλίας ή βαθμολόγησης σε εξετάσεις αλλά εξετάζει μόνον φαινόμενα αυθαιρεσίας ή παραβίασης κανόνων ηθικής κατά τη διενέργεια των εξετάσεων (γραπτών ή προφορικών).

- Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

- Για θέματα που αφορούν έμφυλες διακρίσεις, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ισότητας των Φύλων.

- Για θέματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στην/στον Υπεύθυνη/ο Προστασίας Δεδομένων (DPO).

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων/ενστάσεων δύναται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Απευθείας Επίλυση

Ακρόαση: εξέταση παραπόνου του μεταπτυχιακού φοιτητή από μέλος Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ.

Ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αναφέρει το παράπονο σε μέλος Δ.Ε.Π./Ε.ΔΙ.Π./Ε.Τ.Ε.Π. (στον υπεύ-

θυνο/η καθηγητή/τρια ή στον/στην διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος ή στον/στην Ακαδημαϊκό/η Σύμβουλο) ή σε μέλος διοικητικού προσωπικού (στην προϊσταμένη γραμματείας), ανάλογα με τη φύση του παραπόνου. Το μέλος του Τμήματος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον/την φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση. Στις περιπτώσεις όπου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απευθείας επίλυσης, ο/η φοιτητής/τρια ενίσταται με την πρόταση επίλυσης ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλει εντός 30 ημερών από την ημέρα εμφάνισης του προβλήματος, γραπτώς το παράπονο του στον/στην Ακαδημαϊκό/η του/της Σύμβουλο.

Στάδιο 2: Επίσημη Επίλυση.

Διαμεσολάβηση: Εξέταση του παραπόνου του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τρια από τον/την Ακαδημαϊκό/η του Σύμβουλο. Ο/η Ακαδημαϊκός/η Σύμβουλος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον/την μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση. Στην κατεύθυνση αυτή, ο/η Ακαδημαϊκός/η Σύμβουλος, κατά την κρίση του, επικοινωνεί και με άλλα μέλη του Τμήματος με σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή τους, ως άλλωστε εκ των καθηκόντων τους οφείλουν, στην επίλυση του προβλήματος.

Διοικητική εξέταση: Εξέταση του παραπόνου του/της φοιτητή/τριας από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης του/της Ακαδημαϊκού/ής Συμβούλου, ο/η φοιτητής/τρια ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει γραπτώς το παράπονο του στην Γραμματεία, με παραλήπτη τον Πρόεδρο του Τμήματος, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης και διαμεσολάβησης που ακολουθήθηκε. Ο/η Πρόεδρος του Τμήματος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για εξέταση/διερεύνηση του προβλήματος. Δύναται, ανάλογα με φύση του προβλήματος, να καλέσει σε ακρόαση τον/την φοιτητή/τρια και να ζητήσει τη συνδρομή οποιουδήποτε μέλους ή οργάνου του Τμήματος ή του Ιδρύματος ή να παραπέμψει το παράπονο στη Συνέλευση του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που ο/η Πρόεδρος παραπέμπει το παράπονο στη Συνέλευση Τμήματος, η απόφαση είναι οριστική και δεν δύναται ο/η φοιτητής/τρια να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του τρίτου σταδίου της παρούσας διαδικασίας. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και αναλόγως της φύσης του προβλήματος και του επειγόντος του θέματος, ενημερώνεται αρμοδίως ο/η φοιτητής για την έκβαση των ενεργειών που έχουν γίνει και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σχετικά με το παράπονο.

Στάδιο 3: Ένσταση και Οριστική Επανεξέταση προβλήματος/παραπόνου.

Ένσταση: Εξέταση ένστασης από τη Συνέλευση Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής εξέτασης του παραπόνου, ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει εκ νέου γραπτώς το παράπονο

του στη Συνέλευση του Τμήματος, μέσω πρωτοκόλλου, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης, διαμεσολάβησης και διοικητικής εξέτασης που ακολουθήθηκε. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο/η Πρόεδρος του Τμήματος έχει ήδη ζητήσει τη συνδρομή της Συνέλευσης Τμήματος στο στάδιο της Διοικητικής Εξέτασης, δεν δύναται ο/η φοιτητής/τρια να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του παρόντος βήματος της διαδικασίας. Η απόφαση που θα ληφθεί από τη Συνέλευση Τμήματος είναι οριστική.

Άρθρο 14

Τελετουργικό Αποφοίτησης

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος, παρουσία του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Κοσμήτορα/ισσας της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης.

Άρθρο 15

Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)

Το Δ.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. Στο Δ.Μ.Σ. αναγράφεται ως απονέμουσα αρχή το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., η ειδίκευση, τα στοιχεία του/ης μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης (Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα). Επίσης, παρατίθεται το έμβλημα του Ιδρύματος. Το Δ.Μ.Σ. υπογράφεται από τον/ην Πρόεδρο του Τμήματος και από τον/ην Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ.

Στον/ην απόφοιτο του Π.Μ.Σ. μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.

Επιπλέον του Δ.Μ.Σ. χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 και την υπουργική απόφαση Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (Β' 1466), το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα.

Άρθρο 16 Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/άλλης -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ίας του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της.

Στις παραπάνω περιπτώσεις - και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, αρμόδια είναι η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 17 Πιστοποίηση-Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Τα Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Εσωτερική Αξιολόγηση ΜΟ.ΔΙ.Π.

Με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Π.Θ. (ΜΟ.ΔΙ.Π.) προβαίνει σε περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και σύμφωνα με τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στις υποχρεώσεις των Οργάνων Διοίκησης και των διδασκόντων/ουσών του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εμπίπτουν και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται, βάσει των εκάστοτε οδηγιών και κατευθύνσεων της ΜΟ.ΔΙ.Π.-Α.Π.Θ. για την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των ακαδημαϊκών Μονάδων.

Αξιολόγηση διδασκόντων/ουσών και μαθημάτων από τους/τις φοιτητές/τριες

Με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα και με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους, οι φοιτητές/τριες καλούνται να προβαίνουν σε αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων/ουσών κάθε εξαμήνου.

Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο των Τμημάτων και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. και μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας ή/και κάθε μαθήματος. Η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Η διεξαγωγή της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ., και πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την προσέλευση φοιτητών/τριών στην αξιολόγηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθεί, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της ΜΟ.ΔΙ.Π., τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/τριών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ' αυτών τα Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ. και την Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα/ουσα ξεχωριστά.

Τα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της ακαδημαϊκής μονάδας, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜ.Ε.Α., οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, όταν κρίνεται αναγκαίο και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για την προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 18 Οδηγός Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. στην Ιστορική Έρευνα εκδίδει Οδηγό Σπουδών με σκοπό την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την λειτουργία του.

Ο Οδηγός Σπουδών δύναται να περιλαμβάνει:

1. Γενικές Πληροφορίες καθώς και χρήσιμες ηλεκτρονικές πληροφορίες για το Ίδρυμα και το Τμήμα, ειδικότερα για διοικητικές υπηρεσίες ή συλλογικά όργανα που μπορεί να απευθυνθεί ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του/της.

2. Τον σκοπό, το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. καθώς και τα αποκτώμενα προσόντα μετά την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

3. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των ακαδημαϊκών εξαμήνων, των εξεταστικών περιόδων, των αργιών, των περιόδων παρουσιάσεων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και τυχόν άλλων υποχρεώσεων όπως σεμιναρίων, συνεδρίων κ.α.

4. Το πρόγραμμα μαθημάτων, τις ειδικεύσεις, τις πιστωτικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

5. Την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6. Τη διοίκηση του Π.Μ.Σ.

7. Βάσεις δεδομένων.

8. Χρήση Βιβλιοθήκης.

9. Υπηρεσίες προς τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

Άρθρο 19

Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ., θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων και τροποποίηση του οικείου Κανονισμού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεσσαλονίκη, 28 Ιουνίου 2024

Ο Πρύτανης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΦΕΙΔΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

